

JUGOSLAVENSKA BURZA

INFORMATIVNI LIST ZA TRGOVINU, OBRT I INDUSTRIJU.

Izlazi svaku nedelju. Tekstovni dio za Sloveniju u slovenačkom, za ostale jugoslavenske pokrajine u srpsko-hrvatskom narječju. *****

UREDNIŠTVO I UPRAVA U LJUBLJANI,
KONGRESNI TRG ŠTEV. 3/1. — TELEFON 174.

Razšilje se izmjene besplatno po cijeloj Jugoslaviji i inozemstvu. Pretplata za stalne primaoce godišnje K 24.—. Oglasi uz poseban cijenik.

BROJ 1.

LJUBLJANA, DNE 9. SJEOČNJA 1920.

GOD. III.

Sadržaj 1. broja: Člančići: Tečaj jugoslavenske devize. — Nakon rapalskog sporazuma. — En-gros cijene u Njemačkoj — „Jugoslavenska burza“. — NARODNO GOSPODARSTVO. — Iz maloga raste veliko. (Povijest. — Sljedi.) — Politički pregled. — Razne vesti. — Cijene zadnje sedmice. — Borza. — Državne nabave. — Reklama. — Nova poduzeća.

Friziranje vsaki dan od 3-7. ure.

:: dam in :: OLGA SMERKOL
začasno
manicura LJUBLJANA,
Nunska ulica 19/II.

Trgovina v prometnem kraju
se kupi oz. vzame v najem.

Cenjene ponudbe na
upravo „Jug. borze“ pod „Pomlad 921“.

Eksport u Belgiju!

Poduzetnici i trgovci drva, koji
bi mogli dobiti direktno
(posredovanja isključena)

veću množinu
hrastovih željezničkih pragova

(Eichen-Eisenbahnschweller)

neka pošalju svoje tačne po-
nude bezodvlačno (francuski, en-
gleski ili njemački) na naslov:

„P. Z. Z.“ Agence Rossel,
Bruxelles — Belgique.

Interesanti, koji će slati svoje poude, neka izvole o
time dopisnicom izvestiti i upravu našeg lista.

Novost! 70 cigareta u jednoj minuti

može se izraditi putem najnovije

repetirne cjevi
za punjenje cigareta!

(Repetier - Zigarettenstopfer)

Pošilja:

Glaoy's Metallwarengesellschaft
m. b. H.,

WIEN VII, LINDENGASSE 51.

Pri naručbama pozivajte se na naš list!

Tečaj jugoslavenske devize.

Devizni tečaj zavise od cjelotne gospodarske
bilance, koja je zastavljena iz svih vrijednostnih
prenosa u i iz inozemstva u obliku robe, novca,
vrednostnih papira, radnih sila i radničkog efekta,
prava i odnosa raznih vrsti. Cjelokupnu gospo-
darsku bilancu je konkretno uslijed nedostatnih
propisa skoro nemoguće sastaviti. U našem raz-
motrivanju moći ćemo upotrebiti dva njezina
djelova, bilancu plaćanja i gospodarsku bilancu
naše države, konstruirane pomoću zadnjih djelo-
mičnih statističkih podatki.

Vanjska trgovina dragih kovina i vrijednost-
nih papira služi tome, da se podmiru meduna-
rodne obvezanosti plaćanja. Jer zavisi cijena mje-
nica od ponude i traženja, a ponuda i traženje od
istovremenog stanja dugova i tražbina, to možemo
iz mjeničnih tečaja zaključavati, kakovo je
stanje istovremenih međunarodnih obvezanosti,
koje sastavljaju bilancu plaćanja. Tečaj Curili na
Zagreb 4.50 dne 10. decembra nama svjedoči, da
Zagreb odnosno Beograd vrlo tražu strane de-
vize.

Ovaj zaključak ne vrijedi uvijek. Naročito nije
na mjestu u zemljama, u kojim se mnogo plaća
s drugim sredstvima plaćanja te gdje je medu-
narodni kredit razdričan.

Ako sravnimo izvoz i uvoz robe jedne dr-
žave u izviesnoj perijodi, nam to daje njezinu
trgovačku bilancu. Iz odnosa količine izvoza i
uvoza možemo zaključavati traženje i ponudu,
dakle visinu deviznih tečaja tim tačnije, čim više
se plaćuje s devizama. Suhi rezultati naše trgo-
vačke bilance g. 1919. — izvoz 2000 milijuna
kruna uvoz 11.928 milijuna kruna — dokazuju
opravdanost visokog tečaja nekih inozemskih
deviza.

Devizni tečaj zavise dalje od gospodarske
i političke snage naše države. Zavise od toga,
koliko kredita se može dati državi te koliko ga
država daje drugima. Naša država duguje ukup-
no 43.405 milijuna kruna, a od toga 41.250 mili-
juna kruna otpada na stalne dugove. Svakogo-
dišnje plaćanje kamata, pa radi toga traženje
stranih deviza može samo nepovoljno utjecati na
stanje naših tečaja.

Bilanca Narodne banke iz g. 1919. i njezino
prijašnje poslovanje nam otkriva novo utjecanje
na valovanje deviznih tečaja. Kako su se pove-
ćavali dugovi države kod Narodne banke od g.
1914. do 1918. i postigli visinu 262 milijuna di-
nara i zatim g. 1920. zaključak skupštine dioni-
čara, da dozvoli državi nov kredit u iznosu od
1500 milijuna dinara (inkl. 425 milijuna dinara,
koje je digla od države na račun depozita krun-
sko din. novčanica), a na drugoj strani koliko
više se još promjenjiva razmjer emitiranih krun-
skodinarskih novčanica i metalnog kriča, tim više
je pa tečaj naše devize na stranim tržištima.
Povodom prvo predaje priv. Narodne banke
kraljevine Srbije izradjena bilanca, datirana 16.
ožujka 1920. iskazuje nam osim ostalih sljedeće
podstavke u aktivama: zlata za 63 mil. din., sre-
bra za 15, korespondenti 352, novčanice u zlatu
i srebru 101; u pasivama: novčanica u zlatu za
18, u srebru za 793 milijuna, kauce 84 mil. din.
Nakon preobraženja priv. Narodne banke kralje-

LEŠNOINDUSTRIJSKO PODJETJE in opekarna z vodno silo

zemljišcem, zgradbami, ob-
železniški postaji, se ngodno
proda. Ilovica za strešno in
zidno opeko je preizkušena
in brez konkurence. Lesa
v izobilju. — Dopise pod
S. M. V. na upravo lista.

Ljubljanska kartonažna tovarna in papirna Industrija

I. Bonač sin, Ljubljana

dobavlja vse vrste kartonaže,
vreče in druge papirne izdelke
za trgovino in industrijo. — Le-
penka, ovojni in pisalni papir
... v veliki množini. ...

Iščem kompanjona (-ko)

v svrhu ustanovitve prvovrstnega elegantnega
damskega frizirkega in manikerskega salona
v Ljubljani.

Oni, ki imajo lokal v sredini mesta, prednost.
Točne ponudbe pod „Elite“ na upravo lista.

JURJEVO

terpentinsvo
čistilo za čevlje
razpošilja
glavna zaloga

M. Trebar — Ljubljana
Sv. Petra cesta 6. Telef. 539.

Emajlova posoda

Raznovrsten sortiment!

Promptno dobavlja :::

**JOSEF SPIEGL jun., WIEN IX,
LICHTENSTEINSTRASSE 30.**

!Zahtevajte ponudbe!

**baterije, žarnice, elektro-
tehnični predmeti.**

**Janko Pogačar,
Lovro Effenberger & Co.
Ljubljana Zagreb
Mestni trg 25. Frankopanska ulica 2.**

vine Srbije u Narodnu banku SHS su u dakako pasiva povisila neprimjerno s hiljadama milijuna novo izradjenih krunskodinarskih novčanica.

Najbolju sliku unutrašnjih državnih potreba i njihovog kriča daje nam državni proračun. Nekadašnji Stojanovićev bidžet iskazuje samo oko 110 milijuna dinara manjka. Medjutim dobri poznavatelji naših prilika računaju na 500—600 milijuna i još više. Ako bi se iskazalo, da je kriče bar približno postiglo predviđenu visinu, bit će naš proračun uz veliku izvozu kapacitetu naše države, jedan od faktora, koji govore u prilog poboljšanja naših deviznih centrala.

Razumjeva se samo sobom, da zavisi pokret jedne devize unutrašnjeg političkog položaja države. Za primjer neka nam služi ruski rubelj, kojemu je usljed političkog kaosa zadnjih godina padla vrijednost za nekoliko 100%.

Na tečaje deviza jedne države utječe nadalje sistem kova njezinog novca. Deviza zemalja srebrnog kova uvijek manje vrijede te stoje nad svojom parititom. Na loše stanje našeg novca i ovo utječe u normalno doba.

Konačno moramo upozoriti na funkciju mjeničnog diskonta u deviznom prometu. Niska diziraju na mjeničnim operacijama, dizanje inozemskog mjeničnog tečaja u domaćoj zemlji i padanje domaćeg tečaja u inozemstvu. Naprotiv privlači visoka diskontna i kamatna mjera nove inozemske kapitale u zemlju, koji prouzrokuju padanje inozemskih mjeničnih tečaja i dizanje domaćih u inozemstvu. U nadaljnjim godinama ove kreditne operacije usljed tekućih plaćanja kamata opet baš obratno utječaju na mjenične tečaje. Mjenična diskontna mjera zavisi nadalje od kvalitete mjenično-obaveznih podpisa.

Prema informacijama koje smo dobili u ovdašnjim bankama, vladaju u sjevero-zapadnom djelu Jugoslavije slijedeće diskontne mjere: za finansijske mjenice 6 1/2%, 1/4% provizije za četvrt godine, za robne mjenice 6 1/2%, provizije za četvrt godine, a za svaki početi mjesec 1/2% više, za akceptačne mjenice a) za novčane zavode %, b) za sve ostale 1/4% provizije. Ako još spominjemo da je iznosila bančna diskontna mjera mjeseca marta 1920 6% i 1/2% provizije, g. 1919. mjeseca maja 6 1/2 do 6% i %, septembra 5 1/2 do 6%, novembra 5 i % provizije, možemo si stvoriti približno sliku o razmjeru naše devize te diskontne mjere.

U idućem člančiću ćemo sve ove podatke naše države sravniti s ostalim državama te ćemo pokušati bar približno stvoriti pravu sliku o stanju naše devize kao i njezinom pomoću političku i gospodarsku jakost naše države u primjeru s našim bližnjim i daljnjim susjedima.

Kod naručbe se blagolovite opozivati na „Jugoslavensko borzo“.

Nakon rapallskog sporazuma.

Talijanska novina „Correspondenza“, koja izlazi u Rimu donosi jedan interesantan članak, koji u prevodu glasi:

„Jedan od prvih blagotvornih efekata rapallskog ugovora jest taj, da na mesto programa anglo-američkoga dolazi program italo-jugoslavenski, određen, da se oko njega skupi celo gibanje u pitanjima pomorskim željezničkim i poljodolskim. Medju pitanjima, koja će se u prvom redu raspraviti kod sklapanja ekonomske konvencije, stoje na čelu izgradnje željeznice Šibenik—Kotor i druge, koje će vezati Zadar sa njegovim zaledjem. I drugi će poslovi biti povereni talijanskim firmama i izvedeni pod tehničkom upravom naših sinarodnjaka. Jednako će potrebni materijal, vagone i lokomotive, liferovati talijanske firme, koje će i glavne luke u Dalmaciji svrsi shodno opremiti, da budu odgovarale potrebama pomorske trgovine. Ugovorom će biti rezervirano talijansko-srpskom društvu isključivo iskorišćavanje ugljenika, rudnika cementa, tako da će se suviše, koji ne bi trebala Jugoslavija, uz najpovoljnije uvete eksportirati u Italiju. Jednako će srpskim kapitalistima i našim suplemenicima biti poverena izgradnja cesta i drugih javnih radnja. Govori se i o skorom osnutku jed-

JUGOSLOVANSKI poslovni koledar za leto 1921

je izšel v obliki trdovezane knjige 17×22 cm. Ima za vsak posamezen dan 6×15 cm zapisovalnega prostora na prvovrstnem papirju. Stane do 15. dec. pri „Založništvu jugosl. poslovnega koledarja“ v Ljubljani K 20.—, po pošti K 22.—. Po 15. dec. se dobi koledar samo v knjigarnah po K 30.—. Koledar je potreben pripomoček za vsako pisarno. Trgovci in knjigarne dobijo koledar s knjižotškim popustom v „Jugoslovanski knjigarni“ v Ljubljani.

Najuspešnejše orožje

proti konkurenci je

dobra reklama!

Zahtevajte proračune!

ANONČNA EKSPEDICIJA

AL. MATELIČ

Ljubljana, Kongresni trg št. 3.

„Croatia“

zavarovalna zadruga v Zagrebu, ustanovljena od mestne občine Zagreb leta 1884.

sprejema v elementarnem in življenjskem oddelku vsakovrstna zavarovanja pod najugodnejšimi pogoji in najmodernejšimi tarifi.

Zahtevajte prospekte

katere pošilja in daje vsa potrebna pisma in ustna pojasnila

Podružnica v Ljubljani, Stari trg številka 11. Sprejemajo sposobne potnike in zastopnike, katerim se nudi prilika velikega zaslužka.

Klišeje

v vseh izpeljavah, najtočneje izvrši

E. Angerer & Göschl

Wien 16/1 Ottakringerstr. 49.

Zahtevajte cenik!

Cinkovo pločevino,

cink (v blokih), cinkov prah prodaja v poljubnih množinah

Državna cinkarna, Celje.

Vodovodne cevi

v premeru po 4 1/2 in 5 1/4 cele oddaja, dokler traja zaloga, mnogo pod dnevno ceno, tvrdka J. Razboršek Šmartno pri Litiji.

Vestnega uradnika

z znanjem slovenskega in nemškega jezika ter strojepisja, išče privatno podjetje za **takojšnji nastop**. Pismene ponudbe z navedbo životopisa in navedbo zaželjene plače naj se naslove pod „stalno“ na Anončno ekspedicijo **Al. Matelič, Ljubljana, Kongresni trg 3.**

Tovarna

Jos. Reich,

Ljubljana, Poljanski nasip 4.
Podružnica: Šelenburgova ul. 3.**Barva** vsakovrstno blago. — **Kemično čisti** obleke. — **Svetlolika** ovratnike, zapestnice in srajce.Podružnice: Maribor, Novomesto, Kočevje.
Gospodska ulica šte. 38, Glavni trg šte. 39.

Nezlomljivi glavniki

elegantni, lahki kot pero, neogorljivi.
Konkurenčne cene!
Bogata izbira barv.Predno kupite drugje, zahtevajte v
Vašem lastnem interesu najprvo ne-
obvezno ponudbo pri**Leipzig. Kammfabrik Küas & Co.**
Leipzig-Eu., Schiebstraße 13 (Deutschland).Gonilna jermena in transmisijske trakove
vseh vrst razpošilja

tovarna gonilnih jermen

Schultz & Kaplan, Fulda (Deutschland).
Istotam se sprejmejo tudi izvežbani zastopniki.**Bakreni kotel
za žganjekuho**105 l vsebine, z mešalnico, za odtoč brozge,
(Schlemprohr) 8 m hladilnih cevi (kača),
montiran na železno peč, malo rabljen**na prodaj.**Pojasnila daje A. ŠIFRER, Laporje pri Slov.
Bistrici.**Strokovni register** v vseh vzhodno-
evropskih jezikih priobčeval se bode v**„OST-EKSPORTU“**listu za izmeno blaga med srednjo in
vzhodno Evropo. 12 kratna mesečna ob-
java v 7 jezikih stane nem. M. 504.—
Naročila sprejema Anončna ekspedicija
Al. Matelič, Ljubljana, Kongresni trg 3.Veletrgovina kolonijalne
i specerijske robe**Simon Seligman**
Zagreb :: Vlaška ulica 57preporuča svakovrstno robo
po jeftini ceni.nog parobrodarskog talijansko-jugoslavenskog
društva, koj bi prevozilo putnike i robu, a imalo
svoje sedište na Reči. Ne bi se ograničilo na
obalni promet, već bi općilo sa istokom i Ame-
rikom.Na ovaj alarmantni članak splitska novina
„Život“ svratila je pažnju publike u br. 286. od
4. XII. uvodnim člankom: „Zar novi Rapallo?“
Mi iz Dalmacije moramo primiti vijesti eko-
nomskog karaktera, koje dolaze iz Italije osobitim
interesom, jer baš na ove obale se interesira
jako mnogo talijanski kapital, a na štetu naše
domaće industrije i trgovine. Sa ovih jadranskih
žala misli talijanska roba preplaviti Balkan. Split-
ski „Život“ se obazire na talijanske planove ovim
riječima:„Mi smo od početka gotovo više strepili
pred velikim ekonomsko-financijskim koncesija-
ma, koje će od naše države nastojati da iznudi
Italiji, nego pred teritorijalnim žrtvama. „Cor-
respondenza“ govori na takov način, da bi taj
prvi čin suverenost uredjivanja naših medju-
sobnih odnosa bio dan narodne katastrofe, jer
bi sličio na režim otomanskih ili kitajskih kapi-
tulacija, po kojemu se čitav ekonomski život onih
naroda predavao na korist tudjinskom tutorstvu.
Mi amo na granici, koji smo pod austrijskim re-
žimom toliko puta osjetili šibe takovih utana-
čenja sa Italijom: vinska klauzula, čozotsko ri-
banje, ugljenokopski rovovi, vodene naše snage
itd., bojimo se, da se ne probudimo kad bude
već kasno, radi neorijentiranosti onih, koji vode.
— Takov (tutorski) režim, koji je mogao da „fa-
zuje“ Nikitičoj Crnoj gori, prirodno je da nemože
prilikovati ekonomski suverenoj državi Jugosla-
viji.“Dneva 5. decembra tek. god. držao je u
Splitu pred velikim brojem općinstva u općin-
skom kazalištu konferenciju dr. Ante Trumbić „O
riješenju jadranskog pitanja.“ Iz njegovog skoro
dvosatnog govora vadim slijedeće stavke, koje
se tiču ekonomske strane rapalskog „sporazu-
ma“. Dr. Trumbić je naš dosadnji ministar
vanjskih posala i delegat u Rapallu, stoga su
njegove izjave veoma važne:„U pitanju Sušaka i Zadra postigli smo
uspjeh, koji se nemože podcijeniti. Nije samo
uspjeh, koji ostavlja našoj državi neki dio teri-
torija, nego je uspjeh koji ima mnogo veću važ-
nost sa gledišta općedržavnih interesa. Mi smo
u pitanju Sušaka obezbijedili jedan trgovački iz-
laz na more, potpuno nezavisan od lječijeg utje-
caja. Mi smo i u pitanju Zadra izbjegli opasno-
sti, da sa Zadrom i okolicom izgubimo i ostrva
sa kanalom, koji je jedini put za naše brodove
od juga za sjever. Pitanja izlaza na more na
Sušaku, pitanje zadarskog kanala i Visa, bila su
predstavljena na način, da je bilo isključeno po-
stići ono što smo faktično postigli.“U kompleksu pitanja, koja su se tretirala u
Rapallu, bila su ne samo teritorijalna, nego i
ekonomska, trgovačka i diplomatska, pitanja. Za
informaciju moram spomenuti, da je od strane
talijanske delegacije bilo predloženo nekoliko kon-
kretnih točaka koje su morale biti osnovne tačke
za sklopljenje trgovačko ekonomskog ugovora
između dviju država, točke takove, koje kad
bi bili prihvatili, značilo bi jednu obavezu, koja
bi se morala držati pri sklapanju trgovačkih
ugovora, a to se odnosilo na pitanja trgovačke
izmjene, trgovačkih artikla i gradjenja željezni-
čkih puteva.Mi smo na ove predloge označili naše stano-
vište tim, da smo rekli, neka dodje u ugovor
samo, da ćemo kroz kratko vrijeme nastojati
da stvorimo trgovačke ugovore, ali bez ikakova
konkretna detalja za sada, koji bi mogao vezati
jednu ili drugu stranu, jer smo uvidjeli, da
bi angažujući se već sada značilo Mi bi moglo
naltčiti na slične odnose, koje su vršile velike
sile u svoje vrijeme u Turskoj i koje su poznate
pod imenom „kapitulacija“. Mi smo u tom pravcu
uspjeli, da sačuvamo naš slobodni položaj i da
prepuštimo naš izmjenični ugovor budućnosti, u
kojoj mora naša država stajati, nakon Rapalla,
na stanovištu potpune ravnopravnosti. Mi smo
dobili poboljšanje naših odnosa sa susjednom kra-
lievinom Italijom i povoljne posljedice već se
danas osjećaju. Ali, što smo najviše dobili jest
potpuna nezavisnost bez ikakova tereta za naš
suverenitet na kopnu i na moru. Naše more i
naše kopno slobodno je od bilo kakove obaveze
prema Italiji i prema svakom u internacional-
nom pravcu, osim onih obaveza, koje po medju-
narodnom pravu postoje za sve države. Naš teri-
torij i naše more nije vezano prema Italiji na ni-
kakav način, a ranije uvijek u svim projektima

Niže cijene, dok traje sadanja zalih!

Nudjam
ukusno izradjene
naknadne
dijelove za
poramenicevrlo rastezljive marke SOKOL, bolje od gumijevih! — Cijena
po komadu njem. M — 45, — 50, — 55, — 60; nadalje nudjam
moje podvezače marke „TVAJNE“, ukusno izradjene, od
najbolje glasovirne žice, koji potpuno nadoknadjuju gum-
jeve (mnogobrojne zahvale); cijena po paru 10 mm široke
pocinjene M 140, pomjedene M 150, posrebrene M 210, po-
crnjene M 170. Uzorke samo uz unapred poslani novac
pridodavši M 1.— za poštarinu.Traže se prodavači i zastupnici!
Piativo kroz „Dresdener Handelsbank“ Dresden ili kroz
Postcheckkonto Berlin N. W. 7 k. 83542.**Ivan Babič, Berlin 0.34.**
Memeler Strasse 76/I. v.**Ribje olje** pristno nor-
veško, sveže
na drobno in debelo.
Naročila na upravo lista.**Lepilna sredstva**(Klebstoffe) za kartonažne tovarne, plakaterske
zavode, litografije, tovarne kuvert, etiket in zavitkov
v vsaki množini na prodaj.Naročila nasloviti na
ANONČNO EKSPEDICIJO AL. MATELIČ,
Ljubljana, Kongresni trg 3.**Paro-stroji** (la znamke) polno-
jarmenike, vseh
dimenzij nudi
Import-Export

M. J. Nerat, Maribor, Gospodska ulica 58, telefon 262.

Šešire iz slame
i vuneslamnate torbice (takozvane cekare), slam-
nate otiče za cipele, sve različne slam-
nate proizvode preporuča gg. trgovcima i
cijenjenom pučanstvu za obilnu naručbu**FRANJO CERAR,**
tvornica slamatih i vunenih šešira u
Stobu, pošta Domžale kod Ljubljane.

FIRNIS

pravi laneni nudi

Ljubljana SEVER & KOMP. Ljubljana

Prodajemo jednu kompletnu i intaktnu

okretnicu

(Drehscheibe) 4 m. duga, koja se može i podužiti. — Pogledati se može kod Čakovačko skladište d. d. u Čakovcu.

Kreda in mastnec,

(Cali carbonic. pur.) (Federweiss)

v večji množini na prodaj. Vzorci na željo. — Dopisi na poštini predal 26. Ljubljana.

NAZNANILO. Cenj. odje-malcem trgovcem vladno naznanjam, da sem zopet dobil večjo pošiljatev sukanca, bombaža, aide-svile za prešivanje (štepanje) ter rokavice **PO NIZKIH CENAH.**

Se priporočam

Oroslav Čertalič - Ljubljana - Sv. Petra cesta 23.

Domaća tvrdka.

Solidne cene.

Velika izbira izgotovljene

obleke vseh vrst za gospode, dame in otroke. Zaloge vsakovrstnega blaga

za moške obleke, površnike in suk-nje, dalje vata za krojače v kosih in na metre.

Gričar & Mejač

Ljubljana

Prešernova ulica 9.

Najnoviji kroji.

Točna postrežba.

THE REX Co.

Ljubljana

Gradišče štev. 10

Gradišče štev. 10.

Špecijalna trgovina s pisalnim stroji in vsemi pisarniškimi potrebščinami. Lastna moderno urejena delavnica pod strokovnim vodstvom.

bili su predviđeni stanoviti servituti na naš teret, koji su ograničavali naše slobodno kretanje i naše pravo obrane na tako osjetljivoj zoni kao što je naša obala.

Sporazum septembarski o podjeli trgovačkih ladja uskoren je sa sporazumom. Ja predviđjam onaj osjećaj zadovoljstva i rasterećenja kad se jedno 150 naših ladja bude kretalo po našem moru vijuču zastavu kraljevine SHS Jugoslavije.

Naša je država u međunarodnom pogledu danas savršena. U izgledu su pregovori kulturne i ekonomske prirode. Treba svratiti pažnju sve naše javnosti, a naročito Dalmacije same da budnim okom prati razvitak tih događaja jer je država u tim pravcima jako interesirana.

S ovim je riješeno i pitanje Crne gore.

Andro J. Jutronic (— Agi. — Split.)

Mednarodna razstava vzorcev v Pragi

28. februar — 1921 — 8. marc

En-gros cijene u Njemačkoj.

„Frankfurter Zeitung“ u jednom od svojih zadnjih brojeva donasa sljedeća zanimiva razmotrivanja o pokretu robnih cijena u Njemačkoj:

Diagram, koji predstavlja razvoj robnih cijena g. 920, pokazuje ogromno poskupljivanje robe medju 1. januarom i februarom tek. g. Ako sravnimo taj burni pokret prvog mjeseca s ostalim mjesecima, sve drugo čini se dosta mirnim. Ovo vanredno povišanje čini se nam još čudnovatije, pošto je već utjecalo na razvoj cijena prije ovog povišanja, devalorizaciju marke te na ukinuće prisilnog gospodarstva glede robe, kao što koža, zobi itd. te pouzročilo već pravu revoluciju cijena. Ako pogledamo, što je pouzročilo ovo u povjesti njemačkih robnih cijena nesprimižno vidimo, da je bilo tome krivo ono panično raspoloženje, koje je svladalo sva polja robe u prvo šest do osam sedmica. Ovo panično raspoloženje nastalo je usljed dubokog pada marke s jedne a usljed neopravdane bojazni, da dobavitelji neće biti u stanju ili neće imati volju, izvršiti naručbe. Cijene robe dizale su se do proljeću nekako do mjeseca aprila, kasnije pak je nastala reakcija, koja je opet izišla iz stanja valute. Valuta si je naime nekoliko otpomogla, a ujedno su kupci štrajkali i čekali s naručbama. Ali ovo roboljšanostanje, baš pričetkom drugog poluljeća (mjeseca jula), in je trajalo dugo. Novi pad marke i razvoj slobodne trgovine te slobodnog gospodarstva tierao je cijene u vis te nam 1. decembra indeksni brojevi robe pokazuju rekord. Skupoća je prekoračila skoro sve granice, a u prvom redu poskupile su se živčane namirnice, koža, tekstil, u manjoj mjeri mineralije itd. Za više od 100 odstotaka poskočili su ulje, gnojila, boje, drvo i špirit, koji u primjeru s raznom ostalom robom pokazuju rekord u povišanju cijena.

Ako ove cijene sravnimo s engleskim cijenama, vidimo, da su engleske cijene doduše u prvoj polovici godine pomalo rastle, postale najveću višinu samo za oko 10 odstotaka, a u drugoj polovici t. g. su padale konstantno te stoje danas na tački, koja leži 11 odstotaka niže nego izlazište, t. i. cijene mjeseca januara t. g.

Istu sliku, kao što u Engleskoj, pokazuje diagram razvoja američkih cijena t. g. Njemačka je poražena država. Usljed raznih gospodarskih ugovora, što obvezuju Njemačku da plati ratnu odštetu na razne načine, tako n. pr. ugovorom u Spaai sa 2 milijarda tona ugljena mjesечно Francuskoj. — Njemačkoj je državi onemogućen pomnoženj eksport. Stoga pa i radi novog izdanja papirnog novca je marka naravski nadala te pouzrokovala konstantno višanje cijena čitave robe.

U vašem vlastitom interesu je, da inserirate u „Jugoslav. burzu“, koja je razširena po cijeloj Jugoslaviji.

Ustanovljeno 1903.

Stampilje

iz kavečka in kovin

Katalog franko

Pečati Šablone Kliseji za tisk Vzdorne tiskalice Modeli za predtiskanje perila itd.

Novo! Datum-stampilje lastnega izdelka.

ANTON ČERNE graveur

Ljubljana, Dvorni trg 1

Najmodernejšie obleke

lastnega izdelka, tu- in inozemsko

manufakturno in modno blago

razpošilja Prva kranjska razpošiljalna

SCHWAB & BIZJAK ... LJUBLJANA

Dvorni trg. — Pod Narodno kavarno.

„OST-EXPORT“

Organ für den : : : List za izmenjavo
Waren-Austausch blaga med srednjo
zwischen Mittel- in vzhodno Ev-
und Ost-Europa ropo : : : :

Razširjen po Finski, Poljski, Čehoslovaški, Rumuniji, Bulgariji, Jugoslaviji, izbaja v Berlinu.

Zastopstvo: Anončna ekspedicija AL. MATELIČ, Ljubljana, Kongresni trg 3.

VARSTVENA ZNAMKA.

„PERO“

POSTAVNO VAROVANA.

MAJKE

koje volite svoju djecu, zahtevajte

samo predmete za si-sanje zaštitnom markom

„PERO“.

Ova marka nadvlada zbog svojih izvrstnih elastičnih svojstva i žilavosti svojom vanrednom kakvoćom sve gumaste vrste, što su dosada došle na trg.

Garniture za sisanje, kompletne boce za sisanje, odojčeta, sisaljke za boce i ušća marke „PERO“ prodavaju:

Baloh Janko,

Demšar & Osenar, I. Korenčan, Anton Krisper, I. Samec v Ljubljani, Adamič Anton v Kranju in König Josip v Celju.

Najfinejša francoska GELATINA

EPONIT IN
VINOMETRI
NA PRODAJ.

Naslov v upravi.

Proda se odmah:

- 1 landauer-kola u vrlo dobrom stanju, shodna mjesto omnibusa;
1 plateau-kola na perima, shodna za špeditera ili za prevažanje boca;
1 pekarska peč sa 3 cijevima i ormarom za sušenje za slašičare, 2 ormara-ledenice te još više stvari za pekarnice. Naslov u upravi.

Otroške punčke

se sprejemajo
v popravilo.
Naslov v upravi „J.B.“

Foto-afetije „Helios“

Velikan Bešter :: Ljubljana,
Aleksandrova ulica 5.
Umetniški in reklamni posnetki.

Inserate

za vse

tuzemske in ino-
zemske časopise

sprejema

Anončna ekspedicija Al. Matelič,
Ljubljana, Kongresni trg 3.

OPALOGRAPH

razmnožuje strojno i ručno pi-
sanje (risbe, note) putem nelz-
rahljive, dakle nikada nado-
mjestka potrebne stakl. plošče

Zahtevajte cjenik i uzorke
raznovrsnoga tiska

Glavno zastupstvo za cijelu kraljevnu SMS
THE REX & CO. — LJUBLJANA
GRADIŠČE ŠTEV. 10

„Jugoslavenska burza“

trgovački i reklamni list, postati će dojučeršnjom go-
dinom 1921 jedan od najbolje informiranih trgo-
vačko- i reklamno-stručnih listova.

Naši stalni čitatelji mogli su osjetiti, koliko smo napredovali tokom zadnjih mjeseci, a mi ih možemo uvjeriti, da se će taj početni proces po-
boljšanja, napredka i ozbiljnosti razvijati do što najveće savršenosti. Savladali smo prošle godi-
ne velike zapreke na raznim poljima sa nadama, da pa smo s ovim našim radom svratili pozor-
nost na naše trgovačke članke. Sa svršetkom tekuće godine, postavljajući u mislima bilancu na-
šeg projektiranog i svršenog rada, smo vrlo za-
dovoljni.

Početkom godine, u kojoj se nadamo, da će-
mo polučiti još velike uspjehe te stvoriti iz na-
šeg lista jedan potpuni, svim današnjim gospo-
darskim potrebama odgovarajući organ, želimo
našim pretplatnicima i čitateljima veseli i
uspješnu novu godinu 1921!

Uredništvo i uprava.

NARODNO GOSPODARSTVO

DOMAČA TRGOVINA.

Opći položaj na našem trgu. Ne možemo ka-
zati, da je položaj na svjetskom trgu povoljan.
Velika produkcija u trgovini drva nikako nije iz-
raz velikog upita za drvo, nego potreba, zaposliti
svoj personal, koji je namješten s ogromnim re-
zijskim troškovima. Veliki porezi i velike režije
su gotovo najjače sile, koje tjeraju naše produ-
cente, da rade i se nadaju radom pokriti gubi-
tak.

Stolarski obrt pomalo je zaspao. Gradjevna
industrija ne može da ispuni stavljenih njoj nada,
poduzetne ljudi odbijaju veliki investicijski iz-
datci.

Svakoj poduzetnoj ambiciji prijeti nova opas-
nost. To jest: padanje cijena. Val padanja cijena,
što ima svoj izvor u Americi te u Engleskoj, ne-
uzdržno dolazi i k nama te nam ubija investici-
sku ambiciju, n. pr. svako veselje u gradjevnoj
struci. Zgrada, koja bi stala danas 20 milijuna,
vrijediti će za jednu ili dvije godine možda samo
još 5 do 6 milijuna. Danas stoji veća plana naj-
manje 5 do 6 milijuna kruna. Ovu bi svotu inve-
stirao u poduzeće samo onaj, tko ima garanciju,
da se mu će investirana glavica tokom par go-
dina isplatiti, budući da samo toliko vremena mo-
že da računa s približno današnjim cijenama.

Još veće zapreke nastaju kod nabave kre-
dita. Veliki novčani zavodi zahtijevaju za uzajm-
ljenu glavnicu 15 do 20%, a velike svote posu-
đaju samo, ako se jim osigura izvjesni dio dobiti-
ka. Takovih kamatnih mjera ne uzdrži ni koja
mlada industrija ili trgovina.

Uopće se očekuje, da će biti treće proljeće
naše države karakterizirano velikom oskudicom
novca. U vezi s ovom novčanom krizom bit će
nelzbjezna kriza slabije situiranih poduzeća. Po-
što je većina banki promjenjena u trgovačka po-
duzeća, koja će sama trebati novac, se moraju
očekivati brojni otkazi kredita.

Naša su skladišta skoro prenapunjena robom.
Konzum lagano, ali sigurno zaostaje. Znakovi
bližnjeg razvoja naše domaće trgovine su vidni
i nepovoljni, dok je cjelokupna slika još maglena.
Izgleda, da plovimo položaju za razvoj domaće
industrije i trgovine nasuprot nepovoljnom, u ko-
jem će se uzdržati poduzeća, što su ratom mnogo
zaradila, dok će mladiji, financijski još slabiji im-
pulzi te inicijative biti satrte.

IZVOZNA I UVOZNA TRGOVINA.

Uvoz i izvoz proizvoda iz mlijeka. Pošto su
nastale dvojbe, je li za izvoz odn. uvoz sira, ma-
sla i maslaca potreban veterinarski izvid o ka-
kvoći robe, ministarstvo je poljoprivrede po čle-
nu 6 § 1 zakona o zaštiti govedje kuge od g. 1881.
objavilo, da je prema toj naredbi i uvoz i izvoz
spomenutih proizvoda dozvoljen bez ograniče-
nja.

Uvoz distola. Ministar narodnog zdravlja do-
zvolio je odlukom od 25. 10. 1920 A. br. 24822
(Služb. Novine od 25. 11. 1920 br. 263), da smije
tvornica „Kinoni“ uvažati u Jugoslaviju sredstvo

Mesto tajnika, upravitelja ali ravnatelja

v lesnoindustrijskom podjetju, vele-
posestvu, vinski veletrgovini, zdra-
vilišću, lečilišću ali hotelu išče 35 let
star priva'nik, oženjen, brez otrok,
s primernim kapitalom, katerega bi
vložil lahko kot kavicjo ali delež.
Obvlada vsa kontorska dela je zmo-
žen popolnoma slovenskega, srbo-
hrvatskega, nemškega in madjarskega
jezika. Športnik reprezent osebnot.

Dopise se prosi pod G. B. V. na upravo lista.

Palugyay šampanjec

ZAHTEVA
VSAKDO!

J. Palugyay & synové, Bratislava, Čechoslov. republ.

Najuspešnejše orožje

proti naraščujoči kon-
kurenci in izostajanju
naročil je

dobra reklama!

Zahtevajte proračune!

Anončna ekspedicija M. Matelič, Ljubljana,
Kongresni trg 3.

Prvovrstna krojačnica
za gospode in častnike
Joško Sušnik
Ljubljana,
Sv. Petra nasip 15.
Točna postrežba. Solidne cene.

Karol Jančič
manufaktura
MARIBOR,
Aleksandrova cesta 11.

BALKAN
EXPEDICIA-SKLADIŠČA

LJUBLJANA-MARIBOR
BEOGRAD-ZAGREB
---- TRST-WIEN ----

PRODA SE**potpuna električna proizvodnja**

sa stojećim Diesel-motorom 12 P. S., dinamostrojevi, akumulatorom i svima aparatima, što so potrebni za pogon. — Poblize obavesti daje

Samostan franjevac u Mariboru.

AKO HOČETE

opremiti svoje izdelke s primernim imenom, obrnite se na naslov: „ALOMA“ LJUBLJANA, KONGRESNI TRG ŠT. 3

Strokovne liste

„Montanistische Rundschau“
„Tagl. Montan-Berichte“
„Petroleum“
„Die Rohölindustrie“
„Tagl. Berichte über die Petroleumindustrie“
„Zeitschrift für Eis- und Kälte-Industrie“
„Berg- u. Hüttenmännisches Jahrbuch“
„Jahrbuch d. Techn. Zeitschriften Literatur“

lahko naročite v

Anončni ekspediciji
Al. Matelič, Ljubljana,
Kongresni trg 3.

Albert Matijevič
odpremičtvo.

Zagreb, Gajeva ul.
55. Telefon 22-73.

Stora d. z. o. z.

Št. Vid nad Ljubljano
tovarna za gardine, bonfams,
posteljna pregrinjala, zavese
za kavarne in hotele iz tula,
ripsa, entamina, kongresa,
platna i. t. d.

Koja firma imade

za prodati Korkholz ili guba?
u velik komadima. Odgovor na Pavao Kolaric, mlin na turbine, Drnje.

**Kdor oglašuje,
ta napreduje.**

Abadie Patent
cigaretni papir
Bombaž surov
(Knitting ungebleicht
Nr. 10.)
Soda kristal
nudi ugodno
LEOP. KNEZ,
Krško ob Savi :: Slovenija.

Nakladnici pozor!

Nacrite

za moderne umjetničke razglednice
preskrbljiva

„ALOMA“

Ljubljana, Kongresni trg 3.

protiv metiljavosti „distol“ te ga prodajati lekarnima, da ga izdavaju veterinarima samo uz recept. Političkim oblastima je naloženo, da zabrane prodaju mleka i mesa od blaga, što se leči distolom, i to dok se leči te još deset dana nakon lječenja.

Izvoz, prevoz i uvoz životinja, mesa mesnih proizvoda i životinjskih sirovina. Ministar poljoprivrede i voda izdao je naredbu od 9. 11. 1920 br. 6593 glede sprečavanja unosa životinjskih kužnih bolesti iz inozemstva u našu državu te glede zagarivanja izvoza samo zdravih životinja i životinjskih sirovina. — Životinje (i perad), životinjske sirovine, svježe i izrađeno meso mogu se za sada uvažati, prevažati i izvažati samo željeznicom i parobrodima, i to preko sljedećih izvoznih-uvoznih progrančnih veterinarskih postaja odnosno carinarnica: Djevdjelija, Subotica, Maribor, Koprivnica, Bitolj, Piro, Radujevac, Gornja Radgona, Borovnica, Bakar, Split, Gruž i Kotor. Veterinarsku službu obavljati će naročiti državni veterinari. Njihov je postupak tačno propisan.

Zabranjen uvoz žigica. Uprava državnih monopola je zabranila uvoz žigica, pošto ih navodno naše tvornice izrađuju u dostatnoj množini. Ako je to istina — imademo pet tvornica — onda je to pametna odredba za zaštitu naše trgovinske bilance te bilance plaćanja. To bi bila ujedno pobuda za popunjenje i raširenje odnosnih jugoslavenskih obrata. Morati ćemo paziti na to, da će biti naša potreba žigica pokrivena uvijek sigurno i s dobrim proizvodima.

Uvoz soli. Što se tiče potrebe soli, to bi Jugoslavija mogla pogriješiti za nekoliko vrijemena svaki uvoz strane (njemačke) soli. Mi imademo kamenu sol, koje doduše ne pridobijamo dovoljno za konsum, ali čitavi manjak mogli bismo pokrivati putem vlastite pomorske soli. U tu svrhu imale bi se niz jadranske obale postojeće pomorske soline raširiti i pomnožiti. Pomorska sol bila bi jeftinija i bolja od inozemske. Osim toga izostao bi izdatak u inozemstvo.

Uvoz krunskih novčanica Austrougarske banke. Ministarstvo financija dozvolio je uvoz krunskih žigovanih novčanica Austrougarske banke iz Austrije i Mađarske. Uvoz nežigovanih ili s drugim žigovima osim austrijskim i mađarskim žigom opremljenih novčanica ostaje i dalje zabranjen. Dali je ovo obzirom na naš izvozni-uvodni promet sa Njemačkom Austrijom, a naročito s Mađarskom potrebno, će se skoro pokazati.

FINANCIJE.

Financijska konferenca u Bruslju. Kao što izgleda, postigla je financijska konferenca u Bruslju pozitivne rezultate, pošto neke države kao što Engleska, Francuska, Belgija i Portugal su donijele parlamentarne zaključke, koji baziraju na predlozima financijske konference. Glavna zadaća ove konference jest, da stvori međunarodnu organizaciju kredita, koja bi omogućavala srednjoj Evropi uvoz sirovina, da bismo ovako opet došli do redovitog obrata u svjetskoj trgovini. Ove sirovine neka bi se u srednjeevropskim državama preradivale te bi kao gotovi fabrikati dolazili opet na tržišta. Mišljenje bruseljske konference jest, da bi taj kredit dobivale samo one zemlje, koje su u ratu patile najviše i osiromašile. Kao garanciju morale bi iste izdati međunarodnoj organizaciji kredita državne bonove, kojim bi i organizacija fiksirala vrijednost te nato doznala kredit. O svemu tomu već je izrađen tačan nacrt. Bruseljska kanferencija time nema namjere, podupirati monopolizaciju, već naprotiv želi, da se otvori put slobodnom trgovačkom prometu, kao što je bio prije rata. Ne misli stavljati državama nikakvih konkretnih predloga, nego hoće samo da pokaže način, kako uspostaviti svjetsku trgovinu te ju dovesti na prijeratnu visinu. Upozoruje države, da je preduslov tome pošten rad, štednja te podizanje opće morale.

Kako pomagati državi. U svim državama opaža se dnevno, kako nastojalo narodnogospodarski stručnjaci, da bi poboljšali mižerni položaj samo kod nas se na žalost na to ne misli. Tako smo zavisni samo od momentanih ideja ministarstva financija, koje se izvadljaju možda s najboljom namjerom, ali ipak nas stoje već teške milijarde, mjesto da bi se ozbiljno premislilo te dao gospodarskom radu pravilan stalni pravac, po kojem bi se fin. rad uredio u korist državi.

Da mlada nesredjena država treba novca, je jasno, samo pita se, kako doći do novca. Držimo, da bi se predaja četvrtinske imovine, koja se skoro ne može izvesti, mogla zamjeniti s prisilnim zajmom, koji ima prednost, da bi za vlas-

Velepodjetje išče**KNJIGOVODJO
KORESPONDENTA**

(slovensko, hrvatsko, nemško)

BLAGAJNIKA

za takoj. nastop. Upoštevajo se le prvovrstne samostoj. moči. Sprejme se tudi proti dobri plači perfektna steno-grafinja in strojepiska. Ponudbe s kratkim življenjepisom in navedbo željene plače ipod „SAH“ na upravo.

(*) Prednost absolventi trg. akademij, samci.

Karbid

in krasne karbidne namizne in rudokopne svetiljke po tovarniški ceni v glavni zalogi

Ivo Andraschitz
Maribor, Vodnikov trg št. 4.

Delavnica za glasbene instrumente

Brata Baumgartner,
Celje, Gosposka ulica 38

Edina izdelovalnica
glasbeeh instrumentov v Jugoslaviji.

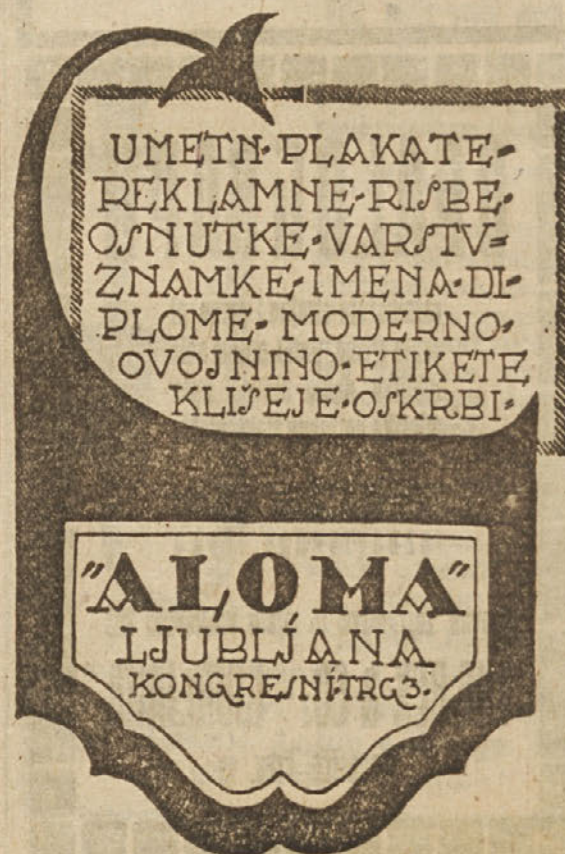
M. Česenj, Kranj, Slovenija,
dobavlja sve vrste proizvoda drvene struke, kao i industrije košara i sita iz vigova. Tražite cjenik!

ADRIA-IZDELKI
vanilin-sladkor
pečilni prašek
čaj v zavitkih
zafran v zavitkih
Adria - izdelki :: Ljubljana.

Tehnično in elektro-
tehnično podjetje „EDISON“

Hinko Pastirk in drug
Maribor, Aleksandrova c. 44

Napeljava električne razsvjetljave, prenos električnih sil in naprava central. - Velika zaloga električnoga materijela in predmetov iz gumija za automobile in kolesa na debelo in na drobno.

Milan Pugelj: Naša leta.

Znani pripovednik Pugelj je izdal v samozaložbi pod gorenjim naslovom izbor svojih novel. Knjiga obsega nad 11 tiskanih pol ter stane kupljena pri avtorju 28 kron, z ovojem in poštnino 1 K 50 v več. Naroča se pri pisatelju, LJUBLJANA, KONGRESNI TRG ŠT. 7/II.

Najfinejše ultramarinovo
v kroglicah in prahu. :::

plavilo

SAMO ENGROS NUDI
lastna izdelovalnica

F. Turin, Celje

Fino krojaštvo za
gospode in dame

K. PUPČNIK

Pravo
angleško
blago
v
zalogi

LJUBLJANA,
Sodna ul. 3

Semena

vseh vrst
prodaja
Josip

U bančič, Ljubljana,
Miklošičeva cesta št. 8,
vis-a-vis hotel „Union“.

Najboljše črnilo si naredite
s sredstvom

TINTENIN.

Narodite za pos. usnjo, vzorec K 50. Trgovci popust.
— Sprejmejo se zastopniki.

Zdenko Schmied,
PRAHA II, Vojteška ul. 3.

Mestni stavbenik Ivan Bricelj

stavnno podjetje in
tehnična pisarna

LJUBLJANA,
Slomškova ul. 19,
nasproti
mestne elektrarne.

Izvršuje najhitreje hiše
in vile v moderni in
najudobnejši obliki,
dalje industrijske stavbe,
gospodarska poslopja,
skladišča, popravila
in adaptacije vseh vrst
po najnižjih dnevnih cenah.

Prevzema strokovno izvršitev
vseh načrtov in proračunov
stavbne stroke

Na debelo!

Kuhinjsko posodo „etagere“

elegantne garniture z napisi,
prima eksportno blago čehoslovaškega izvora, nudi po
tovarniških cenah veletrgovina
z železino

Ivo Andraschitz
Maribor.

Jaica

(originalni
zaboji)

Slive

suhe, domače,
večja množina

nudi ugodno

LEOP. KNEZ,
Krško ob Savi :: Slovenija.

nika ne bio izgubljen, jer bi državni papiri reprezentirali izvjesnu vrijednost, čim se država konsolidira, dobivali bi osim toga kamate, što bi dobro uplivalo. Pored toga može se takav zamaj izvesti puno lakše nego predaja 1/4 imovine, pošto već: pitanje konstatacije imovine pojedinaica bi pouzročilo ozbiljnih neprilika.

Engleske banke su zaključile, da će mjesečno publicirati bilance. Time neće se tako lako sakriti pojedine transakcije, kao što se mogu tri ili šestmesečnom publikacijom, što je obična u srednjoj Evropi. Novčana napetost raste, kontokorentni zajmi davalu se samo uz 10% kamate, jer su engleske banke vrlo angažirane u ratnim zajmovima te tresornim bonovima, kojih rokovi u korist države samo se uvijek prolongiraju. Ovi papiri ne mogu se placirati na tržištima osim uz velike tečajne gubitke. S toga ne mogu davati industrijalcima i trgovcima na raspoloženje potrebnu gotovinu. To bi mogle samo pomoću Engleske državne banke, što bi značilo inflaciju novčanica, što se opet protivi njihovoj politici. — Ali pošto trgovci baš danas trebaju najmanje trostruki tekući kapital, nego što su ga trebali prije rata, stoga su manje fundirani elementi prisiljeni, kako bi došli do gotovine, da moraju prodavati robu i gubitkom, što je također jedan od važnijih uzroka padanja cijena na svjetskom trgu.

Tražbine i dugovi naših novčanih zavoda u Austriji i Mađarskoj, što su nastali iz hipotekarnih zajmova. „Jugoslavenški Lloyd“ donosi o ojesti „Saveza novčanih i osiguravajućih zavoda kraljevine SHS“ sljedeća zanimiva izvadjanja:

Povodom nastalog pitanja, u kojim krunama treba da se urede međusobna plaćanja tražbina i dugova naših građana protiv Mađarske i Njemačke Austrije, naročito plaćanje tražbina i dugova, što izviraju iz hipotekarnih zajmova izvještava „Savez“ sve interesente, da stoji na sljedećem stanovištu:

Iz odluka člana 254, 231 i 259 trianonskog mirovnog ugovora sledi, da se moraju sve tražbine i dugovi, što postoje među našim građanima s jedne te austrijskim i mađarskim pripadnicima s druge strane iza vrijeme prije svršetka oktobra 1918, platiti u našoj, t. j. krunsko-dinarskoj valuti.

Uz koji tečaj se ima pri tome zaračunati naša valuta, nije moguće tačno ustanoviti. Jedan od člana ugovora nalme određuje, da valja platiti spomenute dugove uz srednji tečaj, što su ga imali austrijska kruna i dinar na ženevskoj burzi tokom zadnjih dviju mjeseci prije 1. novembra 1918, dakle u septembru i oktobru 1918. Ali pošto u ovo vrijeme dinar na ženevskoj burzi nije notirao, srednji tečaj ne može se ustanoviti.

Da se ova stvar što prije riješi, je „Savez“ urgirao u ministarstvu. Ali pošto spada rješenje pitanja srednjeg etčaja u kompetenciju savjeta ambasadora odnosno u kompetenciju reparacijske komisije, još će se cjela stvar nekoliko vremena zadocniti.

Stvar se dakle ni na koji način ne može regulirati s naredbama mađarske i austrijske vlade.

Zabrana prodaje dobrih valuta inozemcima. Generalni inspektorat ministarstva financija izdao je sljedeći nalog: Zabranjeno je svim licima, bankama i firmama, što se bave s nakupovanjem i prodajom valuta, prodavati dolare i ostale dobre valute inozemcima. Prestupci će se kazniti najstrožije.

Iz naših carinarnica. U cijeloj kraljevini bilo je u svim glavnim carinarnicama tokom treće dekade mjeseca novembra prihoda od uvoza 17.890.054 dinara u srebru, od uvoza 14.246.236 dinara u srebru, ukupno 32.136.290 dinara u srebru. Cijeli promet od 1. januara t. g. do 1. decembra iznaša u svim našim carinarnicama 378.894.030 dinara u srebru.

INDUSTRIJA.

Stagnacija u našoj gvozdеноj industriji. Stagnacija u našoj gvozdеноj industriji je nastala djelomice usljed oskudice sirovina ili ugljena, skupih radnih sila, a djelomice usljed sve jače inozemske konkurencije. Nekojim poduzećima krivi su stagnacije već sasama deranžirani strojevi, a opet drugim radi poteškoće vlada te uvozna i izvozna carina.

Čelična tvornica u Guštanju mogla bi izraditi veliku množinu željezničkog materijala, koji se treba za izradjivanje i popravu vagona. Na svoju kapacitetu je tvornica upozorila ministarstvo saobraćaja kao i ministarstvo trgovine i industrije, ali ipak nije dobila nikakvih narudžbi, premda se željeznički park nalazi u potpunoj pro-

Karbidne gorilce

na debelo in na drobno priporoča
po tovarniški ceni

A. SUCHY, KRANJ.

Zastopniki se iščejo.

Lesene žeblje za čevljarje

(drvene čavljje za postolare)

izradjuje

Tvornica drvenih čavljja,

Ivan Seunig ml., Tacen pod Šmarno goro pri Ljubljani.

Kdor išče

oskrbnika, gozdarja, zastopnika v lesni stroki, pohištvo itd., naj spo-roči svoj naslov upravi lista.

Manjša vila na deželi

pol ure od Ptuja ob glavni cesti, hlevi, mlad sadovnik, njiva na prodaj. Dopisi se prosijo pod „Jap“ na upravo lista.

Dobavitelji salam

vseh vrst naj blagovolijo vposlati svoje naslove pod „Velika množina“ na upravo lista.

Ivan Hajny,

Maribor, Aleksandrova c. 45. nasproti glavnemu kolodvoru, velezaloga poljedelskih strojev.

„ALOMA“

plakati in reklamne risbe

Imajo

najboljši uspeh!

Kupim malo posestvo s hišo kje na

Dolenj. ali Sp. Štajerskem, v kateri bi se nahajala trgovina ali gostilna s 5-10 oralov zemljišča. Ponudbe z navedbo cene na Fr. Prime ml., Tominje 3 p. Ilirska Bistrica Julijska Benečija.

PRODAJ IZNAJDBO

ki je splošno potrebna (sprejem tudi družabnika). — Dopisi pod „JOR“ na upravo lista.

Dijete treba krstiti.

Isto tako trebate za svoje proizvode i odgovarajuća imena. Ako Vam treba to-predmetnih savjeta, obrnite se s pouzdanjem na

„ALOMA“

Ljubljana, Kongresni trg štev. 3.

Prevode

hrvatske, srpske (i u ćirilici), slovenske, češke, njemačke, engleske, francuske, talijanske priskrbljava :: tačno i po solidnim cijenama ::

Anončna eksp. AL. MATELIČ,

LJUBLJANA, Kongresni trg št. 3.

pasti. Uz to, se vode besplodni pregovori s Mađarskom i Českom radi poprave željezničkih vagona. Drugih proizvoda željezničarske tvornice danas radi preskupe radne sile i velike inozemske konkurencije ne može da izradi. Dok na drugoj strani sve tuđe države nastoje da potpomažu industriji preboljeti kritično vrijeme, se na našoj strani nitko ne brini za to. Nepromišljenost nekih naših državnika ide tako daleko, da uništavaju neka poduzeća time, da im ne plaćaju svojih dugova, kao n. pr. Kraljevičkoj parobrodnici.

Ništa bolje nije u našoj strojnoj industriji. Oskudica kvalificiranih radnika, jaka inozemska konkurencija, visoki produkcijski izdatci sprečavaju napredak i ove industrijske struke, koja se u prvom redu bavi s proizvodnjom poljoprivrednih strojeva i turbina.

Od vlade očekujemo bezodvlačnu potporu, koja će sprečiti potpunu propast naše gvoždene industrije.

Naredba o zaštiti industrijske svojine. Nakon dugog vremena dobit ćemo za cijelu državu jedinstvenu naredbu za zaštitu patenta uzorki i maraka u obrtno-industrijskom prometu. Time će se udovoljiti ne samo zahtjevima i potrebi u našem unutrašnjem gospodarstvu, nego i međunarodnim dužnostima, pošto je zaštita industrijske svojine međunarodna naprava.

Industrijsko-obrtni muzej. Ministarstvo trgovine izdalo je dne 16. 11. t. g. pravilnik za industrijsko-obrtni muzej u Beogradu. Zadaća je tome muzeju unapređivanje domaće industrije i obrata. To se će vršiti time, da će industrijsko-obrtni muzej:

1. tražiti, kuda se u državi nalaze sirovine za industrijsko i obrtno izradjivanje.
2. proučavati domaće sirovine glede njihove kakvoće.

3. davati potrebne savjete i objašnjenja svim interesentima za osnivanje tvorničkih poduzeća, pa i objašnjenja o popunjavanju radnih metoda.

4. da organizira tečaje za obrtno majstore u čitavoj državi i uzdržuje stručne inšpektore.

5. da izdaje tehnička mišljenja ministarstvu trgovine i industrije itd.

Nacionalizacija tvornice ulja u Vel. Bečke-reku. Tvornica je bila dosada mađarski posjed. Nacionalizacija će se izvesti u praktičkom smislu s naročitim obzirom na domaće interesente.

„Petovia“ industrija koža d. d. na Bregu kod Ptuj. Vlada je odobrila pravila ovog dioničarskog društva, kojeg su osnovali domaćini ukupno s Ljubljanskom kreditnom bankom, Mariborskom eskomptnom bankom i Hrvatskom trgovinskom bankom u Zagrebu. Poduzeće udružuje sve grane

industrije koža od strojenja surove kože do najfinijeg kožnog proizvoda. Poleg vegetabilnog strojenja će se uvesti i chromovo strojenje, u obratu se nalazi tvornica za gamaše, torbice te finu galanteriju. Izradjuju se raznovrsni kovčegi te se priklopila tvornica cipela. Osigurani su za poduzeće prvovrsni stručnjaci. Dionička glavica iznosi 25.000.000 K, od koje je 16.000.000 već uplaćanih odn. pokriven preuzimanjem tvornice koža. Ostalo 9.000.000 skoro će se emitirati.

Za povoljni razvoj tog novog poduzeća dani su svi uslovi. Pojedini specijalni obrati jesu tako reći u Jugoslaviji bez konkurencije. Dostatne množine domaćih sirovina ima na raspoloženje. I životni uslovi radništva su u ptujskom kotaru povoljniji od onih drugdje. Pošto poduzeće udružuje sve štadije fabrikacije, može se očekivati, da će moći zgodno utjecati na smanjenje cijena. Poduzeće hoće da organizira i detaljnu trgovinu svojih proizvoda te će samo nadzorovati odn. propisivati detaljne cijene.

PROMET.

Željeznička sveza Beograd-Jadransko more. U ministarstvu saobraćaja dovršena je osnova pruge Beograd-Jadransko more te su odabrani odbori, kojim je povjerena zadaća, da se premotri teren.

U glavnom postoje dvije projektirane pruge. Prva: Beograd—Zemun—Klenak—Šabac—Loznica—B. Bačka—Višegrad—Poča—Šavnik—Nikšić—Kotor. Ova linija ima dvije varijante. Prva: Beograd—Užice—Valjevo—Višegrad, ili Beograd—Valjevo—Ljubovlja, a dalje po glavnom projektu, te druga, koja predviđa prugu kod Nikšića, i to: Nikšić—Podgorica—Budva—Kotor, ili Šavnik—Nikšić—Risan—Kotor. Po drugom glavnom projektu išla bi pruga Beograd—Zemun—Klenak—Šabac—Loznica—Drinčaja—Kladanj—Sarajevo—Mostar—ušće Neretve—grad Naum (Klek).

Druga projektirana pruga je doduše nekoliko kraća od prve, ali je terenski mnogo težavija od prve, premda i ova nije bez poteškoće.

Jadranska pruga bi bila dvotirna i prvovrsna, da bi mogli voziti vlakovi po 70 km na sat.

Naš željeznički promet. Željeznički promet, što je usljed štrajka rudara znatno smanjen, sili vladu, da militarizira rudare, jer bi inače štrajk onemogućivao redovito dovožanje živežnih namirnica i drva za ogrjev te bi mogao narod baciti u očajan položaj. Na drugoj strani morat će se vlada zauzeti za rudare te nastojati svakako, da se postigne pošten sporazum između poduzetnika i radnika. Trboveljsko ugljenokopno društvo je u rukama njemačkog, engleskog i ita-

lijanskog kapitala, što onemogućuje svaku ingerenciju na ovo društvo.

Produkcija ugljena i željezničke prilike u Rusiji. „Berliner Tagblatt“ objavlja prema izjavi poslanstva sovjetske vlade sljedeće brojeve o produkciji ugljena u moskovskom ugljenom okrugu.

	1916	1919	1920
januar	36.500 t	36.100 t	36.800 t
februar	41.600 t	44.400 t	46.900 t
mart	43.800 t	52.600 t	57.600 t
april	26.800 t	28.200 t	32.600 t

ukupno . . . 148.700 t 161.300 t 173.900 t

Glede odnošaja na ruskim željeznicama podaje isto poslanstvo prema izvještajima ruskog željezničkog ureda sljedeće podatke:

Na 100 vrsti (—107,7 km) željezničke pruge došlo je upotrebljivih lokomotiva: januara 1920: 8, februara 7, marta 8, aprila 9,6, maja 11; dalje upotrebljivih željezničkih kola: januara 395, februara 378, marta 435, aprila 481, maja 548; punjenje: januara 14, februara 12, marta 14, aprila 15, maja 19. Prosječni svršeni rad jedne lokomotive u 24 sata: januara 75 km, februara 71,5 km, marta 73,8 km, aprila 77,3 km, maja 77,8 km; punjenje jednog željezničkog vagona: januara 33,8 km, februara 32,2, marta 35,2, aprila 40,8, maja 42,1. Koliko su podatci pravilni, pokazuju lagano saniranje ruskih ugljenih odnošaja. „Berliner Tagblatt“ ne ističe toliko pravilnost ovih brojeva, koliko njihovu vrijednost savršenosti.

Projekt željezničke sveze Kočevje-Brod na Kupi. Čim smo izgubili Trst te počeli misliti na Deltu i Baroš, smo vidjeli, da je nama neophodna potreba: željeznica St. Peter-Rjeke. Ali pošto ni ova nije mogla naša diplomacija da spasi, to smo počeli tražiti druge sveze Slovenije sa Sušakom. Dva su projekta važna: željeznička sveza Kočevje-Brod na Kupi te Črnomelj preko Vinice uz Kupu na Ogulin. Radi prvog projekta je uložio g. Šuklj, nar. posl. na minist. memorandum interesata kočevskog, delničkog i čabarskog kotara, koji su u svrhu izgradnje ove pruge izabrali naročiti odbor s zadaćom, da sakuplja sve podatke te izvrši potrebne predstudije ovog projekta. Prema mnenju tog odbora tekla bi pruga od Kočevja preko Stalcera-Vimola do Broda na Kupi. Taj dio željezničke pruge je u građevnom pogledu vrlo težak te spojen s velikim troškovima. Od Broda na Kupi bi se pruga produljila po dolini Kupe prema Čabru na Grobničko polje sa izlazištem na Rjeci ili Sušaku odnosno Bakru. Kao alternativu predlaže odbor kraću prugu od Kočevja preko Stalcera, Banjaluke, Pirča i Broda-Moravice do Rjeke. Teren za ovu prugu je

Iz maloga raste veliko.

(Prosto po njemačkoj trgovskoj pripovijesti „Vom Stift zum Handelsherrn“ od Fr. W. Sterna.)

(Nastavak.)

Naši su prijatelji bili drugi dan prepušteni sami sebi. Svaki je imao svoj određeni rad, koji ga je posve zaposlio. Prije svega su marljivo študirali kopirne knjige. Veliko im veselje bilo, kad su došle nove naručbe. A bili su opet i ljutiti, ako je došla kakva neopravdana reklamacija.

Dosada bila su pisma pisana većinom u našem ili njemačkom jeziku, dok je francuska ili pače engleska pisma riješavao gospodin Kovačić sam ili pak prokurista.

Premda su naši prijatelji na gimnaziji učili prilično francuski jezik, ipak im to učenje nije bilo dostatno. Zato je i bilo treba, da se nastavi s učenjem francuskog jezika. Savjesnih večeri marljivo su se učili francuski, dok je Ivan počeo, da uči se i engleski jezik.

III. Poglavlje.

U ono vrijeme ni gospoda Kovačić i Prinčić nijesu počivali. Prije svega je bilo treba odrediti sve za redoviti trgovački promet s Austrijom, Njemačkom te Českom, a i za Poljsku počeli su se živahno zanimati. S svim ovim tržištima su imali svoje sveze i ovlaštenike. Doslovno se razvila živahna izmjena izvještaja s tim zemljama. Najraznovrsniji upiti za loj, ulja, stearin i ostale kemikalije kao i kavu, šećer, čaj, kojima se je bavila predasvim Pavlovičeva trgovina, postali su predmetom dnevnog dopisivanja.

U kratko doba počeli su dolaziti najrazličitiji uzorci, a Dušan je imao puno rada, jer je dobio zadaću, da uređuje i čuva zbirku uzorki.

Dušan je dobio neki dan cijelu zbirku uzorki, kutije masti, loja, stearina; bočice s sodom, vrećice s kavom i sandučice s drogama, razne

posude s melasom, životinjskim i biljevnim uljima. Malone bi se mogla urediti prava izložba, a mladi momčić bio je ponosan, da se mu je povjerila tako odvažna zadaća. Dan prije je dobio i velik ormar s staklenim prozorima, koji je bio doličen za slagalište došlih uzorki.

Prokurista je kupio naročitu knjigu za uzorke, koju je predao Dušanu.

„Svako jutro“, reče, „treba se upišu u ovu knjigu došli uzorci, datum i tekući broj. Osim vrste uzorka treba zabilježiti i tvrdku, koja je poslala uzorak, dalje ponudjenu množinu i cijenu. Uzmimo kao primjer uzorke oleina. Kao što je razvidno iz prilježne etikete, smo dobili uzorak od firme Ruffier & Co iz Marsilja. Označen je za „olein blonde“ te je nama bio ponudjen s današnjim pismom. Upišite dakle u knjigu sljedeće:

br. 1. Svjetli olein od Ruffier & Co, Marsilj, nudjem s pismom od 24. ct. 50.000 kg po 49 franki u velikim bačvama, te po 50.25 franki u barelama franko parobrod Marsilj; plati se na 3 mjeseca neto ili kasa s 1½% skantom. Dobava pomalo i ponuda tvrda do 10. decembra t. g. O načinu i bitnosti ponude kao što i uopće o ponudama ili ofertama govoriti ćemo kasnije još opširno. Kao što opažate, bila nam je s ovim uzorkom poslata dovoljno velika množina oleina, tako da će biti i nama moguće rasposlati uzorke te ostaviti za nas takozvani rezervni uzorak. Dakle, što valja najprije da se učini s uzorcima? U današnjoj korespondenciji ima, čini mi se, nekoliko upita za olein.“

„Da, gospodine Prinčiću. Iz Skoplja, Sofije, Subotice.“

„Na taj način trebali bismo dakle samo tri bočice oleina za uzorak.“

„Odmah ću ih izvršiti.“ primjetne Dušan.

„Videti ćemo, kako ćete to učiniti.“

„Ukupno dobili smo od firme Ruffier & Co. 12 bočica; od ovih uzet ću tri onako kao što su, dati jih u drvene zamote i priljepiti etiketu

naše tvrtke. Nato ću još napisati na omoj naslov tvrtke, što želi uzorak.“

„To ste sve ljepo zamislili, Dušane, ali uvjeravam Vas, da na uzorak nećete dobiti nijednu naručbu, ako biste vpsutpajali onako, kao što ste mi baš pripovedali.“

Dušan začudjen pogleda prokuristu.

„Radi toga,“ nastavi prokurista, „jer ste otpremili uzorak „onako, kao jest“. Time biste baš učinili naručitelju poslugu, pošto iz napisa na bočici, koja nosi ime našeg dobavitelja, razvidjet će, oklen je roba, te će se na taj način radije obratiti firmi Ruffier nego nama.“

„Da, napis bi naravski preljepio s etiketom naše firme.“ reče brzo Dušan.

„Morali ste to dakle i kazati. Ali i ovo još ne bi bilo dosta. Time biste još više razdražili radoznalost upca, koji bi se razumljivo potrudio, da odstrani etikete te tako sazna, oklen je za pravo roba.“

Dušana su ove riječi prokuriste malko pomale.

„Vidite dakle, dragi Dušane“, nastavi prokurista, „u prometu s robom mora biti čovjek dosta zapet, ali da se drugačije izrazim običnom riječ, domišljat. Ta imat ćete s vremenom dovoljno prilike, da to upoznate. Ostavimo dakle preljepljenje ljepo na strani, pak ćemo odstraniti sa bočice originalne etikete te naljepiti naše. Na naše etikete ćemo onda napisati broj uknjiženog uzorka, u ovom slučaju br. 1. Uzorke, došle u škatuljama ili vrećicama, prebaciti ćemo u druge, opremljene s etiketom naše firme.“

„Ali oni uzorci, koje ćemo obdržati za sebe? Ove valjda nećemo premještavati?“ upita Dušan.

„Isto i one. Uzorci, što dodju u ormar, ne smiju nositi ni koji znak, iz kojeg bi se moglo saznati, odakuda su. U slučaju, da dobimo posjet naših klijenata, koji bi htjeli da si ogledaju naše uzorke, šta biste onda učinili, Dušane?“ Rukom sakriti etiketu naših dobavitelja, da ne bi klijenti

mного zgodnjiji. Trebalo bi samo dva kraća tunela ili eventualno prosjeka.

Druga sveza Črnomelj-Ogulin je duža, ali mnogo lakša. Jedina manja poteškoća bi bio most preko Kupe na Vinici. Spajala bi siromašnija mjesta Belokrajine s Rjekom te im pomogla do blagostanja.

Uvjereni smo, da se će ministarstvo već u najkraće vrijeme početi ozbiljno baviti s ovim projektima, koji su za slovensku zemlju od velike gospodarske važnosti.

CARINA, POREZI I MONOPOLI.

Reorganizacija monopolne uprave. U upravi državnih monopola izvršena je reorganizacija, po kojoj je određen pravilnik i djelokrug oblasnih monopolističkih uprava. Predviđene su četiri oblasne uprave i to u Sarajevu, Splitu, Zagrebu i Ljubljani. Svaka od ovih uprava djeli se na 7 sekcija: na administrativnu, sekciju za kulturu: fermentaciju duhana, sekciju fabrikaciju i prodaju duhana te cigaretnog papira, sekciju za sol i ostale monopolne predmete, ekonomsko tehničku sekciju, verzničku i računsku sekciju.

Šećerni monopol. Taj straži već od ljeta. Sada će se, kao što javlja „Jutro“, u istini uesti. Protiv monopola uopće, osim možda protiv monopola baruta i duhana, se je u zadnje vrijeme nisalo mnogo, također u ovom listu. Dokazalo se je, da znači monopoliziranje nazadovanje u proizvodnji dotičnih obrata i poskupljivanje proizvoda, dočim si može država dotični prihod u istom predmetu zasigurati putem primjerne dadžbine, trošarine itd. Isto valja i glede šećernog monopola. Zar neka ima u tome osim države zasebni šećerni sindikat samo radi toga svoj dobitak, da se šećer poskupe, dočim se sada može dobiti u slobodnoj trgovini za 52 do 60 K?!

MALE GOSPODARSKE VIJESTI.

Napetost između Amerike i Japana. Da si osigura uvelik i ostale predmete, a naročito da štiti industrijske svojine. (Služb. Nov. od 27. pr. dalje vremena drži Japan zaposjednut veći dio ostrva Sahalina. Kao protuakcija, inspirirana, kao izvešta o sjevernoameričkoj vladi, je smatrati najamni ugovor američkih financijskih krugova za eksploataciju šuma na Kamčatki. To opet nije po volji japanske vlade, koja je dala izraza svojoj nezadovoljnosti. Zato napetost.

Ministarstvo ishrane i obnove zemlje dalo je obrtničkim zadrugama u Crnoj gori, Bosni, Hercegovini i Srbiji 450.000 dinara kao kauciju za

povjerenu im izradnju 10.000 para cipela za vojsku.

Novi propisi o zaštiti izuma, zaštitnih marki i uzorki. Kao što javlja trg. i obrt. komora, stupa dne 27. decembra t. g. na snagu naredba o zaštiti industrijske svojine. (Služb. Novine od 27. pr. mj. br. 265 i izvedbena naredba od 30. pr. mj. br. 267.) Prema tim propisima dobiva jedino novo osnovana „Uprava za zaštitu industrijske svojine u Beogradu“ pravo registriranja patenta, zaštitnih marki, uzoraka i modela. Vlasnici zaštitnih marki, uzorki: modela imaju prema § 162 da najkasnije tokom 3 mjeseci nakon dana, što će ga ministar odrediti posebnom odredbom, na novo prijave molbom u za to določenom obliku te biljevanom sa 60 din. (30 din. prijavna taksa. 5 odgovor, 25 taksa za prvu godinu.) Godišnja taksa za sve predmete osim patenta iznaša 25 dinara.

Za uzorke i modele določen je maksimalni zaštitni rok 10 godina. (§ 43.) Za zaštitne marke rok nije ograničen.

Zaštita patenta traje najviše 15 godina (§ 19), trajanje se računa od dana objave te će se kod patenta, objavljenih u Beču ili Pešti, uračunati već prošle godine. Prvogodišnja taksa iznosi 50 dinara te raste godišnje do din. 760 za 15 godina. Za patente, izdane u Beču ili Pešti, plati se taksa za tekuću godinu.

POLITIČKI PREGLED

Rezultat našeg političkog rada u prošloj godini. Tri činjenica stvaraju u političkom obrazu naše dvije godine stare države karakteristične znakove: Stalna kriza vlada i borba radikalne te demokratske grupe, izbori u konstituantu te konture njezinog budućeg rada i uspjeha.

To je vanjšina našeg državnog života, poznata svakome, koji čita novine, te lako razumljiva.

Uzmimo u ruke statistiku državnih prihoda i rashoda, izvještaje o mogućnosti rada u državi, podatke o rasti ili padanju skupoće u sravnivanju sa zaslužkom pojedinog čovjeka, koji nam predodražuju u glavnom naš konzum i produkciju robe te si stvorimo na osnovu ovih i ostalih premisa zaključak ili bilancu našeg političkog života u državi.

Ova je bilanca prema našem skromnom mišljenju povoljna.

Štima. Ako dodje uzorak bez pisma, ostavite ga na stranu te kasnije pitajte mene, šta s njim.“

Opodne braća su končali svoj rad. Svi uzorci su bili opremljeni s novim etiketama i brojevima. Broj upisanih uzorki u knjizi dostigao je 50. Dušan uzorke u ormaru lepo uredi te kao čuvar ponosno zaključa ormar pa metne ključ u žep.

Poslijepodna desio se s uzorcima još malen događaj. Gospodin Kovačić naiđe je htio da vidi uzorak čaja, što je baš prijedodne došao. Kad mu ga Dušan primese samosvjesno, promatra otac uzorak tega dalje vremena sumnjivo njuši, nego je bilo običajno.

„Njuši, Dušane! Bi li tebi prišao takav čaj, ako bi ti ga tko nudao?“

Dušan njuši te reče, da udarč čaj od benčina ili nešto slično.

„Sada ovo još je malenost.“ nastavi otac, „ali ako puštiš čaj ležati kraj košne masti, onda ćeš ga posve parfimirati. Zapani si jedanput za uvijek, da je čaj vrlo osjetljiv, koji jako prihvaća tuđi miris te ni na koji način ne smije da bude zajedno s ostalim uzorcima, a naročito ne s takovim, koji mirišu onako, kao što benčinom izlučena košna mast. Ni za kavu, kakao ni ostale mirodijske nije dobro, ako su zajedno uz ulje, mast i kemikalije. Zato ćemo si oskrbeti drug ma. Što se tiče čaja, moramo si sada pomoći, kako je moguće. Uzorki čaja neka ostaju kod ormar, koji će služiti jedino takovim predmetima u mojoj pisarni. Kasnije, čim se razvije trgovina čaja, itako ćemo morati imati zaseban prostor za očuvanje i pokušnu čaja.“

Ovi i slični prizori služili su za to, da su se Dušan te njegova braća bliže upoznali s pojedinim artiklima i njihovim posebnostima.

„Dakle, Franjo. Vi ćete biti našim špediterom ili otvorenikom. Tako smo se baš dogovorili s gospodinom otcem.“ reče gospodin Prinčić, kad je baš došao iz svoje pisarne. „Znate li uopće, što je špedicija?“

„Ali gospodine Prinčiću, ta ja više nisam u

Pored mnogih duboko zasjekanih ratnih rana, koje se neće moći ni za desetljeća zacijeliti, pored mnogih nesposobnih političara i vodja, pored teških socijalnih prilika, politike opkruzanja Italije itd. se je naša državna tvorba triju raznih karaktera i mentaliteta, sličnog jezika i vjera pokazala sposobnim da živi. Dvougodišnjim postojanjem naše države triumfirala ideja ujedinjenja te unifikacije južnih Slavena. Pokazalo se je, da ima ideja svoju realnu bazu. Jugoslavenska ideja nisu bili u oblaku zidani gradovi. To je najveći plus naše bilance.

Nova godina će donijeti novih bojeva i novih uspjeha na svim poljima. Konstatacijom, da više nije moguće natrag u stare dunavske državne tvorbe, dokazana je mogućnost ujedinjenja, dok zavisi od naših žuljavih ruka sreća i blagostanje naše države.

K tome se nada i „Jugoslavenska burza“, da će dodati skroman dio svoje unutrašnjosti te svim slojevima pomoći postići obistinjenje njihovih ciljeva i želja.

RAZNE VIJESTI

Obnova opustošenih mjesta u Francuskoj. Odjeljenje za industrijsku obnovu od neprijatelja porušenih mjesta Francuske je izvršila 1. novembra t. g. popis industrijskih poduzeća u tim mjestima. Nabrojilo se 4321 poduzeća sa prosječno najmanje po 20 radnika, dočim je g. 1914. u ovim poduzećima bilo zaposlenih 778915 ljudi.

Od ovih popisanih poduzeća najviše ima tekstilnih, t. j. 1200, zatim 866 tvornica običnog metala, građevna industrija sa 485 poduzeća, zatim industrija briketi, stakla, gipsa i keramike sa 400 poduzeća. Okolo 3390 poduzeća prijavilo je opet svoje djelomično ili puno obratovanje, t. j. 78.5%, dok je još mjeseca januara t. g. radilo samo 63.7% ovih poduzeća.

G. 1914. je 4321 popisanih poduzeća zaposlovalo 778.915 radnika, a 1. novembra t. g. bilo je zaposlenih 355.852 radnika, t. j. 45.7% prijeratnog stanja napram 28.8% dne 1. januara t. g.

Savez industrijalaca na slovenskom teritoriju održao je dne 19. t. m. u „deželnom dvorcu“ u Ljubljani svoju drugu redovitu godišnju glavnu skupštinu, na kojoj je sudjelovalo brojno članstvo. Prisustvovali su predstavnici raznih vlasti: od ministarstva trgovine i industrije, za šume i rude, od zemaljske vlade za Sloveniju, od povleništa pravde, za soc. skrbstvo, od središnjeg ureda montanističkih obrata, od šumsko-političke

trgovni novak i imao sam dosta prilike, da vidim, kako se roba otprema.“

„To vama svakako vjernem, ali ipak trebati ćete u špediciji još mnogo učiti. Mi se doduše ne bavimo špedicijom kao obrtom, to znači, mi ne otpremamo robu putem vozača na tuđi, nego samo na naš vlastiti račun.“

„Vozači? Njih danes ima malo te ne dodju toliko u obzir“ reče Franjo.

„Da, da, ali vi si riječu „vozač“ predstavljate čovjeka, koji korači pokraj svojih kola te bičuje svojim bičem u svoju zabavu. Oni su samo onda vozači, ako voze robu na svoj račun i odgovornost. Ali ako su kao što u najviše slučajeva, ravno namještenici špeditera, onda je posljednji kao vozač i otvorenik odgovoran vlasniku robe. Dalje su i željeznica te parobrodarsko društvo prevozači. Većina većih izvoznih i uvoznih firma imade vlastitu špediciju, što znači: tvrtka ustupa u direktnu svezu s željeznicom te parobrodarskim društvima odnosno njihovim agentima te imade u svojoj pisarni naročito odjeljenje, koje se bavi isključivo samo špedicijom. Taj se odio bavi samo zamotavanjem robe, vaganjem i označavanjem pojedinih sanduka, poznati mora željezničke tarife, prevozne cijene te carinu. Uopće mora biti u položaju, da daje trgovini tačne te sigurne podatke, buduće se na ove podatke, kao što još ćete imati prilika vidjeti, upire izračunavanje ili kalkulacija cijena. Špedicijsko odjeljenje dakle imade vrlo važnu i značajnu zadaću osobito kod nas, jer mora da ima pregled o našem ovdašnjem skladištu te zalihama, što su još vani. — Kao što sam spomenuo, mi smo vlastiti špediteri, i to u prvom redu za svu ovamo poslanu te od nas dalje otpremljenu robu. Za mnogokoji vanjski posao dakako moramo se za prevoz služiti posredovanjem špeditera, kojega izvještaje i podatke opet mora nadzorovati naše špedicijsko odjeljenje.

(Dalje sledi.)

opazili vira to bi se nikako ne moglo. Zar ne? Bila bi smiješna situacija. Zato ima knjiga za uzorke. Ako ih otvorimo, vidimo odmah, što sve imademo. Osim toga je označba uzorki s brojevima mnogo sigurnija već radi toga, pošto se iz njih ne može razabrati, odkuda je uzorak, i ako bi došao u ormar jedan nepozvanih. Neophodna je potreba trgovcu, da za sebe očuva vire, od kojih dobiva svoju robu.“

Gospodin Prinčić okrene se k vratima, da bi otišao u svoju pisarnu. Ivan, sjedeći na drugom koncu stola, je iz radoznalosti razgledao uzorke. Među svima ga je najviše interesirala mala bočica lepo zatvorena i zapečaćena. Uzme ju te pokuša svojim nožićem odstraniti najprije pečatni

Ali u svojem radu nije došao daleko. Gospodin Prinčić dodje odmah do njega te ga uhvati za ruku. „Šta radite, Ivane! Uništiti ćete mi cijeli uzorak, što je određen za analizu! To je lužna soda, koju nam je jučer predao zastupnik neke kemičke firme te je sada određena, da se analizira. Sreća, da niste pokvarili pečat, ili dapače razbili bocu. Jako biste si i ozlijedili ruke, pošto lužna soda izjeda, pa se dakle ne smije dirati s prstima. Ovakvi su uzorci doloženi za kemičara, koji ih analizira, a od njega ustanovljeni postotci lužne sode su mjerodavni za plaćanje robe. Pokledajmo, ima li još takovih uzorki. Na ovaj vrećicu čaja isto valja paziti, da nam ostaje za eventualne reklamacije naručnika, ako bi htjeli, da primiere dobivenu robu s onom, koja se im u svoje doba ponudila. Za početak je najbolje, ako razpredajmo pojedine uzorke pročitate i pisma, koja su ujedno došla. Položite uzorak na pismo, pogledajte sadržaj pisma, da se uvjerite, dali odgovara uzorak ili ne. U našem ormaru ima na svakoj strani tri velika odjela. Gorenji odio neka ostaje za one uzorke, što su određeni za analizu, a srednji za one, koje ćemo pošiljati našim klijentima, a donji će biti za uzorke robe, koja se nalazi u našim skladi-

uprave, od agrarne direkcije, južne i državne željeznice, trgovinske komore, trgovačkog gremija. Skupština je poslala Nj. Vis. regentu Aleksandru odanosni brzojav. Nakon obavljenog dnevnog reda raspravljalo se o raznim tužbama glede oskudice vagona, radi carinskog postupka, carinske politike, revizije željezničkih tarifa, o poslovanju ekonomskog savjeta u Beogradu, o koncesioniranju trgovine drva, o zakonskom provoru s Italijom. Skupština je donijela promijektu uveđbe radničkih pouzdanika. Poduzele su se potrebne mere za buduće trgovinske pregovore i svrhu da se Savez industrijalaca preosnuje i spoji sa preuređenom Trgovinskom, industrijalnom i obrtničkom komorom Savez je izdao godišnji izvještaj o dosadašnjem poslovanju, na što ćemo se još povratiti.

Zajam Evropl. Govori se, da namjeravaju neke banke Sjedinjenih država američkih dati Evropi zajam od 100 milijuna dolara, da bi na taj način pomogle slabom novčanom stanju u Evropi. To je vrlo lijepo, ali ipak Evropa više treba, kako bi zadobila njezin novac snagu plaćanja, nego da dobije zajam.

Izvoz i uvoz luke New York. Mieseca oktobra izvela se iz newyorške luke vrijednost od 263.640.000 dolara, a uvela od 177.640.000 dolara. Uvoz dragih kamena sam iznaša 4.750.000 dolara, New York i London se bore za gospodarsko prvenstvo, od kojih se prvospomenuti grad nakon rata razvila vrlo brzo.

Čišćenje ulica u Českoj. U Českoj su za krivice i verižnike određene naročite kazne. Koje postojaše u prisilnom radu raznih javnih poslova tako u pr. u čišćenju cesta i čišćenju javnih lokala. Isto bi bilo na mjestu i kod nas. Raznim kavalirima, što sada troše brzo zasluženi novac, tako sigurno bi prošlo veselje za čišćenje.

Potrošnja petroleia na svijetu. Ove godine iz naša potrošnja petroleia 615 milijuna bačvi, dok se za iduću godinu cieni na 700 milijuna bačvi. Od toga davain Sjedinjene države 445 milijuna, a ostalo engleska i američka poduzeća. U Sjedinjenim državama svakome je dozvoljeno, da traži petroleiska vrela, istotako u Mehiki, dočim Englezi ovo ne dozvoljavaju inozemcima.

CIJENE ZADNJE SEDMICE

DOMACI TRG.

Les:

Hrastova debila I. 1800—2600, hrastova debila II. 800—1000, hrastov les za furnire 3200—4200, fino hrastovo blago 5500—6500, hrastove deske do 50 mm, 3000—4500, bukova debila I. 600—750, bukov rezan les I. (parjen) 2250—2650, bukov rezan les I. (nenarjen) 1400—1600, javorova debila I. 1000—2000, ješenova debila I. 1200—1600, breštova debila I. 1000—1300, mehek rezan les 1100—1400, mehek tesan les 800—900, žel. pragi (hrast) 140—170, žel. pragi (bukovi) 110—130, lesno ogdje vagon 15.000—16.000 v kronah.

SARAJEVSKO TRŽIŠĆE:

Moka 0 16.30, moka za kuho 15.30, krušna 14.30 kava Santos 74.—, ječmenova kaša 11—12, poper celi 80, cimet celi 120—140, belo grško milo 30, namizno olje 68, čokolada 120—160, paprika 70—120, suhe slive 13—16, soda 10—12, sveće 55—60, vinska kislina 300, petrolej 20, Abadie paprčki 100 kom. 140, leća 16—24 kron za kg.

SVETOVNI TRG.

Gibanje cen pretečenega tedna v Nemčiji: Bombaž za kg v markah: 1./I. 53 $\frac{1}{2}$, 1./V. 68, 26./VI. 40, 10./VII. 40, 30./VII. 44, 14./VIII. 48.50, 21./VIII. 51, 4./IX. 45 $\frac{1}{2}$, 25./IX. 53 $\frac{1}{2}$, 16./X. 45, 6./X. 50 $\frac{1}{2}$, 27./XI. 34 $\frac{1}{2}$, 4./XII. 33, 18./XII. 30. Tkanina 88 cm 20/20 1./I. 12.50, 3./IV. 24—26, 1./V. 22—23, 26./VI. 12—13, 3./VII. 11.5—12.5, 28./VIII. 12.8—13.8, 25./IX. 13—14, 30./X. 13—14, 18./XII. 12—13.

Govete kože v Nemčiji za kg v markah: 1./I. 16, 28./III. 33, 20./IV. 17.75, 30./VI. 8, 6./VII. 10, 24./VIII. 13.5, IX. 12, X. 15, XI. 13. Deflacija se zdi, da še ni zaključena. Pred pol letom so začele cene v eno padati, tri mesece na to se je padec občutil deloma tudi že v nadrobni razprodaji, sedaj pa postaja to gibanje vedno bolj splošno.

Znižanje cen živil je dobro razvidno iz naslednjih podatkov:

	danes cents	pred letom cents
Surovo maslo funt	53	73
Sir funt	27 $\frac{1}{2}$	37 $\frac{1}{2}$
Kava Rio funt	6 $\frac{5}{8}$	15
Moka (196 funtov	925	1350
Riž	8 $\frac{1}{2}$	13 $\frac{7}{8}$
Čaj (Formoza)	13	25
Šunka	25	30

CHICAGO:

Pšenica 168, koruza 71 $\frac{1}{2}$, oves 46, riž 160, mast 12.73, slanina 10.40.

ITALIJA:

Cene inozemskemu premođu padajo. Angleški in američanski ladijski premođu 680, belgijski 540, metalurg, koks westfalski 770, gornje šlezki 740.

BURZE

Številke v oklepajih značijo najnižji in najvišji kurz v pretečenem tednu. Zadnje notiranje izven oklepaja.

Zagreb Devize:

Berlin (212—218) 215—218, Milan (513—530) 524—530, New York (143—150) 150, Praga (168—180) 177—180, Dunaj (24.15—25.30) 24.15.

Valute:

Dolarji (141.50—151) 151, avstr. krone (25—26) 25—26, češke krone (165) 165, marke (200—205) 203—205, lire (510—520) 510—520.

Efekt:

Hrvatska eskomtna b. (1525—1550) 1525, Jadranska banka b. (1840—1900) 1940, Jugoslavanska banka b. (608—619) 608, Ljubljanska kreditna b. (970—980) 980, Narodna banka b. (660—695) 695, Narodna šum. ind. b. (805) 805, Gutman b. (1650) 1650.

DRŽAVNE NABAVE

Dražbeni roki lesa.

4. januarja 1921. Državni gozdni urad Zagreb. I. Na državnih gozdovih v Županiji srez Orliak 1063 m³, srez Dešičevo 1078 m³, skupaj 2142 m³ razne oblikovine. Izključna cena 48 K za m³. — II. Na državnih gozdovih v Vrbanih 131 m³ cepanic, istotam 345 m³ hrastovih oblic. Izključna cena 51 K m³.

10. januarja 1921. Državna železnica SHS. 14.264 m³ hrastovih debel dobljenih iz 1700 hrastov. Izključna cena 913.231.30 K.

14. januarja 1921. Kr. kotarska oblast Crikvenica „Grizane“ 412 jelovih in 8 javorovih drev. skupno 1.690.93 m³ jelovine in 43 m³ javorovine. Izključna cena 218.597 K.

15. januarja 1921. Kr. kotarska oblast Crikvenica „Belgrad“. Šumski predjel Ladvins v obsegu 758.70 m³. Izključna cena 189.675 K.

REKLAMA

Važnost reklame najprije su uvidjeli Američani, a zatim i evropska poduzeća predasvim engleska i francuska. Ne bojaše se ogromnih milijunskih izdatka, pošto statistika ima i dokazala, da se za smotrenu reklamu izdate svote ne samo dobro isplakuju, nego da je reklama uočće preduslov uspjavanja i razvoja. Između dviju u ostalom jednake vrijednih poduzeća pobijedit će ono s boljom reklamom, mnogoputa pak pobijedi i slabiji te skupljiji proizvod pomoću reklame bolje i jeftinije robe.

Svrha reklame je, buditi zanimanje za jednu stvar te uvjeravati, da je potrebna i bolja od drugih.

Sredstvi, kojima se služi moderna reklama, ima bezbrojno. Cestna reklama n. pr. služi se predasvim plakatima i letacima, naročitim reklamnim kioscima, navisnim daskama, izložbama, bainim rasvjetama itd. Novinarska reklama izvršuje se prije svega u anončnom odjelu novina, pa i u novinarskom odjelu, više ili manje očit ili sakriveno, među redcima itd. Reklama se nadalje dobije u raznim knjigama, naročito kalendarima; neke tvrdke imaju vlastite novine s in-

seratima, koje razasliju besplatno; druge redovito šalju kataloge, ponude itd. Sredstva su jednom riječju: neiscrpna, skoro svaki dan donese nama koju novost.

NOVO USTANOV- LJENA PODUZEĆA

Narodne novine broj 294, z dne 28. dec. 1920.

Dikontna banka d. d. u Zagrebu. — Zagreb. Bernard Richter trgovina manufakturne, platnene i galanterijske robe i tkanina. — Zagreb. Ivan Gold, agenturni i komisionalni posao drogama i kemikalijama, proizvodom kosmetičkih produkata. — Zagreb. Kastner i Oehler u Zagrebu, trgovina sa tekstilnim, krznenom, kosaračkom i kitničarskom robom ženskom i muškom konfekcijom, staklarskom, emailiranom robom, željezom i porulanskom robom cipelama, pokućtvom, piscim potrebštinama i uredskim namještanjem. — Zagreb. Ogrijev Schwarz i drugovi, trgovina drva, ugljena i građevnog materijala na malo, te tjeranje vozarskog obrta. — Zagreb. Prva sisaka zidarska zadruga u Sisku, preduzimanje građnje svakovrsnih zgrada i svih u ovu struku zasjecajućih izradbi. — Sisak. Komercijalna banka d. d. — Zagreb. Prvi hrvatski mlin na čigre d. d. u Karlovcu. — Karlovac. M. Vlatković, trgovina gotovim odjelom, manufakturom. — Karlovac. Gospodarsko društvo kao zadruga u Severinu. — Severin. Vjekoslav Weisz, trgovina muških, ženskih i dječjih cipela na malo i veliko. — Osijek gornji grad, Makso Šalgo, poduzeće za tekstilnu i industrijalnu robu. — Osijek. Ignaz Reinthaler, trgovina filmova za kinematografe i trgovina za iznajmljivanje kinematografskih filmova. — Osijek. Milan Lazanov, trgovina manufakturnom i konfekcionalnom robom te sa šeširima na malo i veliko. — Osijek.

Narodne Novine broj 295, z dne 29. dec. 1920.

Braća Svježić i drug u Zagrebu, svakovrsno posudje na veliko. — Zagreb. Tvornica strojeva i alata Kordun, Karlovac—Banja 88, Kmetijska nabavna in prodajna zadruga v Sv. Mariji na Muri. — Sv. Marija na Muri.

**Krog odjemalcev ci zvečate
samo z dobro reklamo.**

PAPIR

pisarniške in šolske potrebščine, svakovrsne razglednice itd. kupite najbolje v papirni trgovini

IVAN GAJŠEK, LJUBLJANA
Sv. Petra cesta 2
poleg Prometne banke.

ALOJZIJ VODNIK

Ljubljana, Kolodvorska ulica
Vsi proizvodi iz mramora in granita. Umetniški portreti iz mramora.

Fotografski atelje Kunc Franc

Ljubljana, Wolfova ulica 6.
Prvi domači zavod za po-
većanje slik.

PISALNE STROJE REMINGTON

nudi tvrdka
K. A. Kregar, Ljubljana.

Kadar pridete v Ljubljano,

oglasite se v gostilni
„Pod Trančco“, Stari trg.
Točna posrežba. Solidne cene.

GOSPODARSKA ZVEZA

centrala za skupni nakup in prodajo v Ljubljani
priporoča svojo veliko zalogo špecijskega blaga, deželnih pridelkov, modre galice in žvepla, nadalje stekla, poljedelskih strojev vseh vrst, najboljših vin in vseh na praški način izdelanih mesnih izdelkov.

UČITELJSKA TISKARNA

:: registrovana zadruga z omejeno zavezo ::
v Ljubljani, Frančiškanska ulica 6,

priporoča svojo bogato zalogo
:: vseh najnovejših ::

TISKOVIN

za učiteljstvo, šolska vodstva
in šolske svete, kakor tudi za
županstva in druge urade. Pre-
skrbuje tudi šolske potrebščine
in učila od najboljših tvrdk.

Matija Lipovščak

ovlaščeni burzovni senzal,

Zagreb, Jurišičeva ul. 16.

Tel. 21-04 Brz. naslov: Lipeč-Zagreb.

Posreduje kod kupnje i prodaje vrijednost-
nih papira, valuta i deviza za sve zemlje.
Giro-račun kod Narodne banke SHS.

**Slamnu hartiju
Nirnberšku robu**

prodaje na veliko

Jakob S. Konforti,
Beograd, Kralja Petra ulica 40.

Cinkovo pločevino

cink (v blokkih), cin-
kov prah prodaja v
poljubnih množinah

Državna cinkarna :: CELJE.

Prodajam parostroj
stoječi, posve dobar,
6HP, sposoben za svaki
pogon, cijena umjerena.
Ponude: Aurel Jurič,
Hum na Sutli.

Manufakturo

in obleke domačega
izdelka nudi Josip Olup,
Ljubljana, Stari trg.

Prodaja

prvovrstnega koloni-
jalnega in špecerij-
:: skega blaga, ::
pristnega žganja, likerjev,
vina v steklenicah i.t.d. i.t.d.

O. Sturm, podr. Ljubljana, Marijin trg šte. 1.

**Opekarna Račje
pri Mariboru**

izdeluje in ima v zalogi po
najnižjih cenah in najboljšo
kakovosti vsakovrstno

strešno opeko (criep)

zarezo (utorni) in na-
vadno slemensko opeko,
REKONTRA OPEKO,
zidno opeko (zidake),
cevi za drenaže i. t. d.

DOPISE SPREJEMA IN PISMENA POJASNILA
DAJE ANONČNA EKSPEDICIJA AL. MATELIČ

LJUBLJANA V NASLEDNJIH ZADEVAH:

Kipar sprejme službo oz. prevzame vsa dela,
ki spadajo v njegovo stroko.

Osmutke modernih razglednic za bodočo ve-
likonoč in binkošti oskrbi umetnik.

Lokal se išče v Ljubljani (sredina mesta),
posestnik bi se event. lahko udeležil kot družab-
nik dobro idoče obrti.

Specerijško stelaže se kupijo.

Za prodaju lanenog ulja i firniša tražimo u
Srbiji i Hrvatskoj sveze s solidnim firmama.
Predaju se zastupstva.

Billard za karambol in kegle s keji in krog-
lami na prodaj.

20.000 zabojev v velikosti 20 x 23 x 23 cm
in 25 x 23 x 23 cm takoj na razpolago.

Proda se jeklena blagajna (Wertheim) za
10000 K.

Registrirna blagajna na prodaj za 6000 K.

Steklena stena za predelitev pisarne v lepi
izdelavi se prodaj.

Vpeljana agentura z manufakturnim blagom
išče za povečanje, družabnika z 1 milijonom K.

Izdelovatelj kemičnih proizvodov išče dru-
žabnika (kapitalista).

Mlad trgovec išče za razširjenje že obstoječe
trgovine v prometnem mestu v Sloveniji družab-
nika (izkušenega trgovca) z nekaj kapitala.

Valvazor, II. izdaja. Vsi štirje deli z vsemi
slikami, dobro ohranjen se prodaj.

Krojaško zrcalo s podstavkom in okvirjem
iz trdega lesa se prodaj.

Zastupnike u Beogradu traži tvornica u Slo-
veniji.

Nujno rabimo naslove tovarni in tvrdk, ki bi
dobavljale:

coklje,

oltarje, lipove kipe,

žeblje, vijake, železne polfabrikate.

Zamenja se hiša s posestvom eno uro od
Vrbskega jezera (zona A), ki obsega: vrt, njivo,
travnike, mal gozd, hišo z gostilno (salon), sta-
novanje 5 sob, trgovski lokal, skladišče, klet, le-
denice, hleve in še druge prostore, in sicer za
ravnotako v Jugoslaviji. Evtl. prodajna cena ju-
gosl. K 160.000.—.

AUTOMOBILE

**KOLESA MANN
MOTOČIKLE
VSO OPREMO
NUDI SKLADIŠČA**

J. GOREC

**GARAZA DELAVNICA
LJUBLJANA
GOSPOSVETSKA 14
VEGOVA UL. ŠT. 8**

Glavno zastopstvo in reprezentanca za kra-
ljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev pri:

TVORNIČKA ZALIHA

papira, pisačeg materijala kao:
papir svih vrsti i listovni u ma-
pama te kasetama, obvoji, tr-
govačke i kopirne knjige, pera,
držala, olovke i. t. d. i. t. d. i. t. d.

LUDOVIK ŠEF

Maribor, Prešernova ul. 1.

Brzjaviti:
Papiršef-Maribor.

Telefon
interurb. br. 148.

Karbon - indigo - voščeni papir
trakovi za vse pisalne stroje
i. t. d. i. t. d.

Znamke:

so najbolje!

Glavno

zastopstvo

in reprezentanca za kraljevino SHS pri:

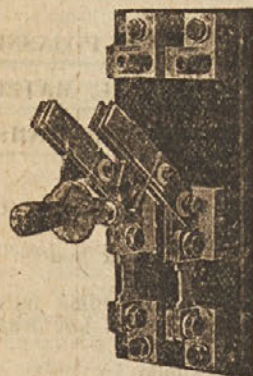
JADRANSKA BANKA

sprejema vloge na hranilne knjižice, žiro
in druge vloge pod najugodnejšimi pogoji.

Prevzema vse bančne posle pod najugodnejšimi pogoji.

Beograd, Celje, Dubrovnik, Kotor,
Kranj, LJUBLJANA, Maribor,
Metković, Opatija, Sarajevo, Split,
Šibenik, Zadar, Zagreb, Trst, Wien.

Poslovne zveze z vsemi večjimi kraji
v tu- in inozemstvu.

Tvornica električ. aparata za jaki tok
SCHEIBER & KWAYSSER

d. z o. z.

Wien XIII/2 AL, Linzerstrasse 16

A P A R A T I

ZA

NISKU I VISOKU NAPETOST.

Ročni menjalnik

s zavarovanjem, na dva pola.
250 Volt, do 400 Amperov.

Cijeniki i ponudbe besplatno.

Glicerin, parafin,

**olja, milo,
rastlinske
masti in
semena**

Louis Reboul

Marseille - 46, Rue Paradis.
Paris-1 - Rue Gaumartin.

Krasni briljanti-uhani

čisti, brez napake se
po nizki ceni oddajo.
Povpraša se pri
F. Čuden :: Ljubljana,
Prešernova ulica št. 1.

Klobuke, moške in žen-
ske, sprejema v popravilo
ter iste prekroji v najmo-
dernejše oblike tovarna
FR. CERAR, Stob, pošta
Domžale pri Ljubljani.

Najidealni ameriški pisalni stroj

UNDERWOOD

dobije se odmah kod

THE REX CO., Ljubljana

Gradišče štev. 10 Gradišče štev. 10.

Kod večih naročb popust.

Čitajte naš tednik!

Jugoslovanski trgovci zahtevajte takoj
oferte in cenike!

Kline - oštrice

za gilette, bričve, manicule, žepne in
namizne nože, sablje bodala, škarije itd.

G. ARTHUR MEIER, GROSSBAUHLITZ i. Sa.
(DEUTSCHLAND)

Samo

„Elida“ Eau de Cologne

Vas more popolnoma zadovoljiti!

Splitdorf-magneti
in vžigalne sveče

(Zündkerzen) so najtrpežnejši in so
se v svetovni vojni najbolj obnesli.
EXPORT V VSE DEŽELE.

Splitdorf Elektrical Co. Newark, N. J.
Sumter Division, 1466 Michigan Ave, Chicago -- America.

Importerji, zahtevajte cenike!

Poljedelski stroji
vseh vrst v najnovejših konstrukcijah.

International Harvester Comp.
Chicago Ill. U. St. A.

Zadružna gospodarska
banka d. d. v Ljubljani

posluje začasno

v prostorih Zadružne zveze, Ducajka c. 38 I.

Daje trgovske kredite, eskomptira menice, lombardira
vrednostne papirje, kupuje in prodaja tuje valute in
devize, sprejema vloge v tekočem računu in na vložne
knjižice ter preskrbuje vse bančne in borzne trans-
akcije pod najugodnejšimi pogoji.

Pooblaščen prodajalec srečk Državne Razredne Loterije.
Izplačuje svojim klijentom vsak znesek brez odpovedi **v gotovini.**